

# FOAIA POPORULUI

## PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an . . . . . 4 cor. 40 bani,  
Pe o jumătate de an . . . . . 2 cor. 20 bani.  
România, America și alte țări străine 11 cor. anual.  
Abonamente se fac la „Tipografia Poporului” Sibiu.

## Foaie politică

Apare în fiecare Duminică.

Telefon Nr. 146.

Adresa telegrafică: „Foaia Poporului”, Sibiu.

## INSERATE:

să primesc la BIROUL ADMINISTRAȚIEI  
(Strada Măcelărilor Nr. 12).

Un șir potit prima-dată 14 bani, a doua-oraă  
12 bani, a treia-oraă 10 bani.

## Băncile satești.

— In România și la noi. —

Acum, când și la noi s'a început o lucrare mai stăruitoare, mai cu pricepere și cu mai mulți sorți de isbândă pentru înființarea de bănci satești, poate că va fi bine, să căutăm a cunoaște trecutul și dezvoltarea băncilor satești din România, ca fiind mai aproape de noi. Și apoi, să vedem ce isprava am făcut noi pentru întruparea acestor fel de bănci și la ce rezultat am ajuns până acum. Cunoscându-le acestea, poate că mai bine ne vom putea da seama, ce și cum să lucrăm în viitor.

Înființarea băncilor satești a adus-o cu sine saracia, și în partea cea mai mare, camataria cea afara din cale. În vremuri de lipsa, iudovimea și cămatarii cei fara de suflet au napădit satele, s'au folosit de nepriceperea oamenilor și în scurta vreme s'au instapănit pe averile lor, aducându-i la sapă de lemn.

Ca să se poata veni în ajutorul oamenilor napastuiți de cămatarii și liftele străine, s'au cautat tot felul de cai și mijloace, prin cari satenii nepricepuți și neajutorati sa poata fi scapați din ghiarale nesatioaselor lacuste de tot felul și sa poata fi ridicați și ei la o stare mai buna.

Ca cel mai bun mijloc de apărare împotriva cămatarilor și o puternică pârghie de înavuțire economica, s'a dovedit a fi Băncile satești.

Urzitorul acestor fel de bănci a avut în vedere numai binele obștesc: iubirea de aproapei și ajutorul imprumutat, dar nici decum îmbogățirea unora pe socoteala altora.

Se înțelege, că împotriva acestor fel de bănci s'au ridicat o mulțime de dușmani. Accia, cari trăiau din sudoarea țaranului român, își vedeau primejdute isvoarele lor de venite. Vedeau, că prin înființarea acestor bănci, li-se ia apa dela moara, și de aceea cautau în tot chipul sa zadarnicească înfaptuirea lor.

În mare parte, chiar și țarii au fost duși în ratacire. Nici ei nu voiau sa creadă, ca băncile satești se infaptuesc spre binele și fericirea lor. Poporul nepricepător și dus în ratacire nu se prea opintea ca sa scape din ghiarale cămatarilor și să ajungă la o stare mai bună.

În astfel de împrejurari, grea 'a trebuit sa fie sarcina, pe care au luat-o cei puținii, ca să o ducă la isbândă. Pe lângă toate piedecile ce li-s'a pus în cale, ei totuși n'au șovăit. S'au increzut în puterile lor și în cauza cea dreaptă, pe care o propovăduiau. Au mers înainte, și cu bucurie îi vedem ca se apropie de cea mai deplină isbândă.

În România s'a înființat cea dintâi bancă satească în anul 1891 în comuna Dara din județul Buzău, cu 34 membri și cu un capital de 127 lei.

Dela 1891 și până la 1900, adeca în timp de 9 ani, abia s'au mai înființat 75 de bănci. Dușmanii erau mulți și poporul neînțelețitor.

În anii 1901 și 1902 mișcarea pentru înființarea băncilor satești a luat un avânt cu mult mai mare și mai îmbucurător. În acești doi ani s'au înființat 630 de bănci noi. Așa, ca la sfârșitul anului 1902 erau înființate peste 700 de bănci cu un capital de 4 milioane 250 mii 600 lei.

În fruntea acestor bănci au fost puși învățătorii. Aceștia, cu ajutorul preoților și a altor fruntași binevoitori ai poporului, au condus afacerile cu pricepere și au dovedit, ca băncile satești sunt o adevărată binefacere și un isvor de îmbogățire pentru poporul dela sate.

Pe lângă toate roadele îmbelșugate, ce le aduceau băncile satești, ele totuși nu erau încă recunoscute din partea statului cu dreptul de a fi, și au aveau nici o temelie, pe care sa-si poata razima ființa lor.

Abia dăpa 12 ani au putut sa fie recunoscute din partea statului și cărmuitorii țării, la anul 1903, au adus o lege, prin care li s'a dat băncilor satești drepturile de lipsa și astfel au fost asezate pe o temelie trainică și dănuitoare.

Mai mult, cămăruându-li-se acum însemnatarea și folosul lor pentru viața economica, cărmuitorii țării au înființat o bancă numita: „Cassa centrală a băncilor satești”, punându-i la îndemână suma de 20 milioane lei. La început „Cassa centrală” a fost pusă pe lângă banca „Creditul agricol”. Dar legătura dintre „Cassa centrală” și „Creditul agricol” s'a dovedit nepractică și dăpa trei ani, la 1 Aprilie 1906, au fost despartite dela olalta. „Cassa centrală” era acum de sine statatoare și avea împuternicirea de a înlesni creditele de lipsa pentru băncile satești.

„Cassa centrală” n'a venit numai în ajutorul băncilor satești, cu ajutorul ei, ei a pus la cale și înființarea de cooperative satești. Adecă: Insoțiri de consum, tovarășii pentru cumpărarea de mașini agricole, tovarășii pentru exploatarea de paduri și pentru arândarea de moșii, lapțării, țăsătorii și altele.

Începând cu anul 1903, băncile satești și celelalte insoțiri și tovarășii sau cooperative, cum le numesc cei din România, au luat un avânt tot mai mare. Astfel vedem, că la sfârșitul anului 1913 au fost: 2755 bănci, cu 510 mii 118 membrii, cu un capital de aproape 80 milioane lei. Fondurile de rezervă ale acestor bănci s'au ridicat

la suma de peste 6 milioane și fondurile culturale 179 de mii lei.

Afara de numărul băncilor, s'au mai înființat 210 insoțiri de consum cu 9916 membri. Capitalul acestor insoțiri e 1 milion 263 mii de lei. Fondul de rezervă 171 mii lei și fondul cultural 15 mii lei. Insoțiri pentru exploatarea de păduri 119 cu 6677 membri, cu un capital de 770,220 lei și fondul de rezervă 72,300 lei. Insoțiri pentru arândarea de moșii s'au înființat 487, cu 66,170 membrii, cu un capital de aproape 4 milioane lei, fondul de rezervă un milion și jumătate.

Numarul băncilor și al celorlalte insoțiri și tovarășii e de 3571, cu 592,781 membri. Capitalul societar trece peste 85 milioane lei. Fondurile de rezervă aproape 8 mil. și fondurile culturale 194 mii de lei.

Aceștia ar fi pe scurt isprăvile, la cari s'a ajuns în România, prin înființarea băncilor satești și a celorlalte insoțiri economice, în vreme de 22 ani.

Cu toată isprava și cu tot sporul la care s'a ajuns, o seama de oameni, cari cunosc tainele acestor bănci și menirea ce o au ele în mijlocul poporului dela sate, nu sunt mulțumiti cu temelia pe care au fost asezate prin legea din 1903. Ei sunt de părerea, ca băncile lor, așa cum s'au întemeiat, s'au departat de scopul ce l'a avut în vedere urzitorul lor Raiffeisen și cer cu tot dinadinsul, ca statul, să facă schimbările de lipsa. Schimbările, pe cari le cer binevoitorii poporului, sunt următoarele:

1. Partile fundamentale sau partășiile să fie pentru toate băncile deopotrivă de mari și fiecare membru sa aiba numai o partășie.

2. Imprumuturi să dea băncile numai la membrii, dar nu și la nemembri, cum dau acum.

3. „Cassa centrală” să fie a băncilor satești și nu a statului și fiecare bancă să fie membru al cassei centrale.

4. Capitalul Cassei centrale să fie urcat, dela 20 de milioane la suma trebuincioasă pentru înlesnirea creditelor pe seama băncilor.

5. Statul să înființeze o școală pentru pregătirea celor ce vor luă conducerea cooperativelor, adeca a insoțirilor economice. Aici se simte mai mult lipsa de pregătire și nu la băncile satești.

Dacă băncile satești din România vor putea să ajungă la îmbunătățirile ce le doresc binevoitorii poporului, atunci și numai atunci, vor putea să-și împlinescă adevărata lor chemare.

Să vedem acum ce ispravă am făcut noi și la ce spor am ajuns până acum.

Noi am început cu înființarea băncilor sătești cu trei ani mai târziu ca cei din România. Ei au început în 1891 și noi în 1894.

Urzitorul băncilor sătești dela noi au fost fericitul Dr. Aurel Brote, care a tradus și cartea pentru Insoțirile de credit sistem Raiffeisen. Dr. Aurel Brote, împreună cu tovarășii săi din comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiu“ au alergat și cutreerat satele și au răspândit ideia pentru înființarea băncilor sătești.

La noi, cea dintâiu bancă sătească s'a înființat în comuna Roșia din comitatul Sibiiului, la anul 1894. După doi ani s'a mai înființat una în Apoldul-inferior. După alți doi ani s'au mai înființat încă 4: în Aciliu, Pianul de sus, Răchita și Mohu. Așa că la sfârșitul anului 1898 „Reuniunea română de agricultură“ se putea mândri cu 6 bănci sătești înființate de ea. Era puțin, dar totuși era un început dela care se putea aștepta în viitor mai mult. La noi, ca și în România, băncile sătești au mai mulți contrari, ca binevoitori. Tot ce s'a făcut pentru ele după moartea fericitului Dr. Aurel Brote, s'a făcut de cătră „Reuniunea rom. de agricultură“, al cărei suflet a fost și este secretarul ei.

Pe lângă toată osteneala, ce s'a depus, abia am ajuns să avem în comitatul Sibiiului 25 de bănci cu 2640 membri, cu un capital societar de 60 mii 803 coroane. Fondurile de rezervă sunt 56,732 cor. și fondurile de binefaceri 15,056 cor. cu realități de 11,347 cor. Averele totală a acestor 25 de bănci este de 113,948 coroane.

În timpul din urmă s'au mai înființat încă vre-o 25 de bănci sătești prin diferitele comitate. Acestea fiind mai decurând înființate, abia încep să dea seamă de viață. Atâta e tot ce s'a putut face la noi până acum. Nădăjdum însă, ca în viitor se va face cu mult mai mult. Ghița e spartă și apa începe să curgă în valuri.

Noi n'am putut, ori n'am vrut să înțelegem rostul băncilor sătești. A trebuit să vină acela, care de mult le-a înțeles rostul. A trebuit să vină marele barbat Vasile Stroescu și cu voința-i nestramutată să ne înduplece a merge pe calea, care duce la desrobirea țaranului român.

Asociațiunea, care a primit ofertul dlui Stroescu, a fost acum în urma mai norocoasă. A isbutit să afle pe omul, cartea cu ceplina nădejde să-i încredințeze afacerea băncilor sătești. După semnele de până acum, putem nădăjdi, că dorința marelui Stroescu se va împlini în cel mai scurt timp. Conferențiarul cooperativ al „Asociațiunii“, dl Nicolae Iancu, este omul care își pricepe chemarea și nu se va abate dela tînta ce și-a propus.

## Din dietă.

**Deputații din opoziția maghiară învinuesc pe Români pentru atentatul dela Dobrițin.**

**Deputații români resping cu tarie astfel de învinuiri josnice.**

În sedința dela 2 Martie n. era să se porneasca în dietă desbaterea asupra vorbirii prim-ministrului Tisa despre consfătuirile de pace între Maghiari și Români.

Opoziția maghiară s'a pus însă și a început să facă galagie, în legătura cu atentatul dela Dobrițin, pentru care ar voi să facă răspunzători pe Români, deși până

acum nu s'a putut nimic dovedi, cece ar îngreună poporul român.

Pe de altă parte deputații opoziționali au început a aduce guvernului câte învinuiri, cu privire la felul cum sprijinește băncile și societățile de navigație (cari umblă cu vapoare pe mare). Asupra acestor afaceri, e drept, că se fac câte hotăruri din partea guvernului, căruia societățile încă îi fac apoi hotăruri...

Deputații opoziționali, de astădată, n'au voit să critice numai ținuta guvernului, ci, din acest prilej să amâne desbaterea asupra consfătuirilor de pace dintre Maghiari și Români. În acest timp s'au îngrijit ca să producă un nou măr de ciartă, să aducă nouă învinuiri Românilor. Astfel sunt de a se înțelege atacurile prăpăditului de Poloni asupra Românilor. Dar aceștia încă nu i-au rămas datori. Poloni și-a căpătat teiul sau din partea deputatului nostru dl Alexandru Vaida-Voevod, dupăcum se va vedea mai jos.

### Sedința din 2 Martie.

A fost deschisă prin viceprezidentul Szasz, care, amintind de atentatul dela Dobrițin, a făcut propunere, ca dieta să condoleze (să-și spună părerea de rău) telegrafice pe neamurile celor nenorociți, iar episcopului Mikloși să-i gratuleze, că a scăpat teafar. Szasz zice mai departe, că acest atentat trebuie socotit ca venit în contra *cinstei națiunii*, de aceea memoria victimelor să fie cinstită ca memoria unor martiri ai națiunii.

Îndată după Szasz ia cuvântul vestitul și „cinstitul“ Poloni, care zice, că guvernul (!?) ar fi făcut încercări să micșoreze și domolească originea atentatului. El susține, că oricine ar fi faptuitorul atentatului... persoanele răspunzătoare în privința morală și politică ar să fie cantate în sinul Românilor ultraiști.

La auzul acestor cuvinte ticaloase **deputații români** (Dr. Mihali și Dr. St. C. Pop) strigă: Protestăm împotriva acestei calomnii!

**Președintele Szasz:** Deoarece afacerea atentatului dela Dobrițin e dată pe mâna judecătoreștii, îl rog pe dl deputat să nu se ocupe acum aici cu această afacere.

**Poloni:** Eu vreau să împiedec ca afacerea să se facă mușama... Și am voit să atrag atenția dlui prim-ministru, ca să nu mai urmeze consfătuiri cu Români, fiindcă aceasta s'ar părea ca un fel de închinare în fața terorismului.

**Diferite voci:** Asta-i pietate? Iată pietatea!...

Într'aceea se anunță la cuvânt deputatul nostru **Dr. Alexandru Vaida-Voevod**, cece observând șovinistii maghiari din nou s'au cătrănit.

Deputatul **Bartos** îi strigă (lui Vaida): Adereatul statului național maghiar!!

Deputatul **Horvat:** A fost scos odată de aici pentru versurile lui românești.

**Dr. Alexandru Vaida-Voevod** declară, că propunerea președintelui e un act de pietate și nu trebuie judecată din punctul de vedere al diferitelor partide. Din cazul dela Dobrițin nu trebuie să se facă chestie de partid, dar află curios lucrul, că partidul național român e atacat fără nici un motiv (Se naște o larmă mare în bancile opoziției).

**Președintele:** Rog pe dl vorbitor să nu se ocupe cu această afacere, câtă vreme nu s'a isprăvit cu cercetările judecătoreștii.

**Deputatul Ostfi:** A spus abia câteva vorbe și președintele îl și întreprinde.

**Deputatul Kun:** E curată comedie!

**Președintele** întreprinde pe vorbitor, zicându-i: V'am dat reparație încă în decursul vorbirii dlui deputat Poloni. Rog să nu mai continuați cu vorbirea.

**Dr. Vaida-Voevod:** Noi am fost atacați pe nedreptul cu o mare calumnie!...

**Președintele** sună mereu și strigă: Rog liniște!

**Poloni** strigă: Nici nu știi ce-am voit să zic, că nu mai lăsat să vorbesc. (Din nou se naște sgomot mare. Cu toate acestea se aud sbierătele lui Poloni. Mulți deputați guvernamentali par a se întări, fiindcă președintele a întrerupt pe Vaida prin cece de nou s'a produs neliniște și pe care voiau să-l audă vorbind).

**Prim-ministrul Tisa** strigă: S'auzi!

**Dr. Vaida:** Cer cuvântul în afacere personală!

**Mai mulți deputați opoziționali:** Nu fost atacat!

**Deputatul Bikadi:** Doar nu și-a amintit nime numele! E adevărată comedia. (Cu toate acestea majoritatea îi dă cuvântul și astfel urmează).

**Dr. Vaida:** În dietă s'a vorbit de atâtea-ori despre afacerea de naționalitate. E primul caz, că contelui Tisa i-a reușit a insuflă la lumea maghiară o umbră de încredere față de Români. Consfătuirile care s'au purtat între națiunea română și cea maghiară...

**Voci** (de pe băncile opoziției): Nu vorbi de *națiune* română, ci numai de *naționalitate* română.

**Dr. Vaida:** Consfătuirile acelea formează baza de existență nu numai a poporului român, ci și a Ungaricii. Protestăm împotriva încercării de-a ni-se pune în calea în căruia atentatul dela Dobrițin. Sunt obișnuți să fim atacați din punct de vedere de partid, dar e totuși prea mult să...

**Președintele** întreprinde pe vorbitor și-l face atent să nu se depărteze de obiect.

**Dr. Vaida:** Partidul național român a fost atacat și el trebuie să-și arete motivele pentru cari respinge atacurile. E președintele foarte nerabdator, respingându-mă pe scurt calomniile fostului ministru de justiție Poloni. **Celce a săvârșit atentatul nu trebuie căutat în rândurile partidului național român, pentru că acest partid n'a dat atentatori, ci (intorcându-se cătră opoziție) în partidul d-voastră!!** (Aici Dr. Vaida a făcut aluzie la deputatul opozițional Kovaci, care nu de mult a pușcat în dietă asupra mesei ministeriale. Această asemănare nimerită a făcut pe deputații guvernamentali să aplaudeze pe Dr. Vaida).

Din nou s'a înștiințat la cuvânt **Poloni**, care, deja la început, spune: Vaida a vorbit în numele acelora, cari nu i-au dat nici o încredințare.

**Dr. Teodor Mihali** (ii strigă) A vorbit în numele nostru!

**Poloni:** Nimenea n'are dreptul să învinuiască, fără a putea dovedi.

**Dr. Vaida** (ii strigă): Tocmai de aceea e cu atât mai mare obrăznicia ce ai făcut-o față de noi (se produce mare larmă în bancile opoziției).

**Poloni:** Dl deputat Vaida vrea să-si bată joc de noi sub masca politică. Resping cu toată hotărârea, că partidul koșutis ar fi trimis atentatori la Dobrițin.

**Președintele:** N'am auzit, ca dl deputat Vaida să fi vorbit astfel (Mai mulți strigă: A înțeles pe Kovaci!) Rog pe dl deputat să se declare.

**Dr. Vaida:** În numele partidului național român...

**Mai mulți deputați (strigă):** Partid național român nu există! Așa nu poți vorbi! (Ba poate, perciunaților! Ori vreți voi, ori nu! *Trad.*)

**Dr. Vaida (continuând):** N'am zis așa. În numele partidului național român resping astfel de învinuiri. De acolo din partea, unde șade dl Poloni, s'a făcut odată un atentat. Făptuitorul a fost Kovaci Gyula. Asta am voit s'o spun. (Sgomot).

**Dep. Șumegi:** Minte mereu! Odată n'am dat afară de aici (Sgomot tot mare).

În urma acestor atacuri s'a încheiat discuția asupra propunerii pentru condolairea celor căzuți la Dobrișin. Din multe puncte de vedere sunt însă foarte interesante atacurile nesăbuite ale deputaților opoziționali, cari din orice prilej vreau să-și arate ura contra Românilor, ceea ce s'a putut vedea din destul și acum. Propunerea președintelui a fost primită, iar după aceea s'a continuat discuția asupra unui proiect de lege, prin care să se reguleze unele contracte ce guvernul le încheie cu societăți navale (societăți, cari au vapoare, ce duc și aduc mărfuri și oameni pe mare).

Opoziția a făcut gură mare și la pertractarea acestui proiect, învinuind guvernul că ar proteja unele societăți străine în schimbul la cine știe ce hatăruri. Guvernul părăsesc unele societăți și unele societăți mari, cari apoi și ele nu-și uită de guvern. Deputatul Rakovski a zis, că tot felul acesta de conducere e opera fostului ministru-președinte Lukaci (cel cu concesionarea de pe insula Margareta, pentru care s'a dat milioane partidului guvernamental).

#### În ședințele din 3 și 4 Martie

În ședința din 3 Martie s'a discutat tot numai asupra acestor subvenții (ajutoare de stat), pe cari le dă statul unor societăți de navigațiune. Ba în ședința din 4 Martie s'a produs un adevărat scandal pe tema acestei discuții. Deputații Husar și Fernbach sunt chemați la ordine în mai multe rânduri. În sală se produce mereu larmă. Deputatul Haler zice, că să se sprijinească industria

din țară, iar nu societățile străine cu vapoare. De altcum — spune Haler — ar fi bine ca pe linia, care merge spre Canahul Panama din America, să fie și un vapor care să poarte numele celui mai mare panamist (Haler a înțeles de sigur pe Lukaci, pentru ceea ce a fost chemat la ordine. În sală s'a produs hohote de râs).

Tot cu desbateri de acest fel s'a ocupat dieta și în ședința de azi, Mercuri în 4 Martie, când scriem aceste rânduri. În urma acestor împrejurări, discuția asupra vorbirii prim-ministrului Tisa, — cu privire la consfăturile de pace între Maghiari și Români, — n'a ajuns la rând pe ziua de 2 Martie, dupăcum să vestise în săptămâna trecută. Primim însă din Budapesta știrea, că pe mâine, Joi, e pusă la ordinea zilei desbaterea asupra consfăturilor de pace.

### Consfăturile de pace în Casa magnaților.

Joia trecută, în 26 Februarie n., s'a întrunit în ședință și Casa Magnaților, din care fac parte atâția grofi-trântori. Opoziția maghiară își are și aci o seamă de partizani de-ai ei. Se știe că sunt aproape la 40 de inși, cari vor sprijini ținuta opoziției în dietă, iar din acest prilej vor ataca pe Tisa, indeosebi pentru consfăturile cu Români.

Spre desbatere în casa magnaților erau la 20 de puncte, între cari legile votate de dieta asupra curților cu jurați, legea de presa, noua împărțire a cercurilor electorale și altele. Opoziționali s'au pregătit să facă larmă mai mare în jurul acestor legi și contra consfăturilor de pace.

Asupra consfăturilor a întrebat groful Karoli îndată după deschiderea ședinței. Și ce putea el să zică altceva, decât că: Locuitorii naționaliști ai țării au fost totdeauna egal tratați cu maghiarimea, care în liberalismul ei față de naționalități a trecut peste toate granițele! (După a ta părere, îngâmfatule, care ai vrea mai bine să ne vezi iarăși în iobăgie!! *Red. Foi Pop.*) — Apoi i-a bătut lui Tisa, că de ce a stat de vorbă cu comitetul național? El (Tisa) să-și fi luat numai informații despre naționalități, dar nu să stea de vorbă luni de zile cu așanumitul comitet național. Astfel de consfătuiri sunt tare păgubitoare pentru *statul național maghiar*. De aceea

Tisa nu numai că a greșit, dar a și păcătit în măsură mare și a periclitat „ideia” de stat maghiară. Prin aceste consfătuiri s'a mărit numai încrederea Românilor în puterea lor.

**Prim-ministrul Tisa** i-a răspuns îndată lui Karoli, zicând între altele următoarele: Asupra consfăturilor s'au dat informații grozave prin gazete. În foile maghiare a pătruns azi atât de mult răspândirea minciunilor, încât pentru desmințirea lor n'ar ajunge cele 24 de ciasuri dintr'o zi. Sunt învinuit, că: de ce am stat de vorbă cu comitetul? Dacă voești să te înțelegi cu o pornire a unor oameni, atunci trebuie să vorbești cu acei bărbați, cari au trecut și rol conducător în partidul lor...

**Groful Hadic (ii strigă):** Dar este un ordin al lui Hieronimi, care a desființat acest partid.

**Prim-ministrul Tisa:** Acest partid există în tot cazul. Existența partidului național român se poate vedea bine sau rău, dar nu se poate tăgădui. Afară de aceea trebuie să se ia la cunoștință, că lucrează pe baza legilor, iar membrii lui voiesc să schimbe cu mijloace legale stările de azi. Ce vom câștiga, dacă nu luăm la cunoștință această organizație? Aceea, că lumea mare ne va judeca de apăsători ai naționalităților, fiindcă le oprim să se grupeze în partide politice. În ce privește consfăturile, Români și-au spus numai plângerile lor. La aceasta au drept. Doar ce mare lucru ar fi fost dacă completam un gimnaziu român (cel din Brad, dela 4 la 8 clase) și mai ridicam unul; sau dacă dădeam unele mărunte drepturi de limbă Românilor, — cu condiția, ca ei să-și schimbe unele puncte din programul lor, cari nu se potrivesc cu vederile statului național maghiar? (Da, da, n'ar fi fost lucru mare pentru Maghiari, dacă ne momiau cu lucruri mărunte! Iar dacă și pentru aceste sfărmituri îl iau la răfuială grofii unguri pe Tisa, — atunci noi Români cu atât mai puțin avem motiv să ne încredem azi într'o pace între Români și Maghiari. *Red.*)

La urmă Tisa a cerut, ca răspunsul lui să se ia la cunoștință. Karoli se declară de nemulțumit cu spusele lui Tisa. Facându-se votarea, răspunsul prim-ministrului se ia la cunoștință cu 92 voturi, iar contra au fost 37.

## Gu paloșul. 108

Proveste vitejască din vremea descălecatului Moldovei de Radu Rosetti. (Urmare).

— Și cât îmi dai pe dânsa, mai încrebă popa.

— O sută de zloți, răspuse Jidovul fără a se uita la tovarășul său.

— Șuguiesti, zise Stoian, o fată ca asta dusă Sultanului face cel puțin două mii de zloți.

— Eu ași fi bucuros să prind pe dânsa o mie, răspuse Jidovul, dar câte cheltuieli am să am eu până ce o voi vedea la Brusa și cât trebuie să mai împărțesc cu alții.

— Fără de trei sute de zloți te poți terge pe bot, zise Stoian, nu ți-o dau.

— Atunce poți s'o ții, zise Ițic, după ce am de înfruntat o mulțime de primejdii tu mai pot să și păgubesc.

— Bine, răspuse Stoian cu nepăsare, mâine voi lăsa fata pe sama Franțuzului ca s'o ducă în Ciortolom și eu mă voi repezi la Bacău ca să vorbesc cu prietenul meu, cu Panaite Argirofil; cred că el îmi va da prețul ce-l cer.

Pomenirea numelui lui Argirofil displică lui Ițic.

— Dar ce zor ai să intri în tocmală cu el; el este numai un Grec șiret și parșiv care te va înșelă cu bună seamă. Ce, numai dichit să-ți dau prețul care-l ceri? Vei lua o sută cincizeci de zloți și pace!

— Trei sute de zloți, nu las nici un ban mai jos. La urma urmei ași ști să mă duc și eu cu dânsa s'o vând Turcilor. Doară nu am nevoie s'o duc chiar la Brusa, oamenii Sultanului vin până la Mangalia după fete frumoase.

— Ei, să zicem două sute de zloți, dar mai mult zic și zău că nu pot să dau.

— Ia nu mai vorbi prostii, zise Stoian. Acuma mi-aduc aminte că am la Mesembria pe un prieten frânc care o trimesc

multe fete de preț la Turci, plătind pe ele tot prețuri mari, câte patru și cinci sute de zloți, celor cari i le-au adus și nici una dintr'insele nu făcea cât aceea pe care ai văzut-o.

Se vede că Stoian cunoștea bine negustoria de fete care se făcea în toate țările dimprejurul Mării Negre, de când Turcii puseseră stăpânire pe Asia Mică și știa care sunt locurile unde această marfă se desfăcea mai cu ușurință, căci Ițic zise:

— Bine, să-ți dau trei sute de zloți, dar Dumneta să mi-o aduci la Bacău.

— Ba nu, zise Stoian, să vii Dumneta s'o iei pe samă la Borzești. De acolo mai poți pleca prin Adjud, deadreptul la mare. Eu ți-ași da-o și în astă seară, aice, dacă mi-ai mai da vr'o cincizeci de zloți pentru plata oamenilor cari mi-ar ajuta s'o scot din mâinile Franțuzului.

— Nu, zise Ițic, nu se poate, că nici tu am unde s'o țin închisă aice în Chiatră, și nici nu sunt pregătit să plec îndată cu dânsa.

## Ce scriu alte gazete?

„Transilvania“ (Nr. 2 dela 1 Februarie 1914), organul „Asociațiunii“ noastre, scrie sub titlul „Activitatea conferențiarului cooperativ“, următoarele: „Mișcarea tovarășiilor încredințată noului conferențiar cooperativ al Asociațiunii, dlui Nicolae Iancu, a început a lua în lunile din urmă un avânt frumos. S'a ajuns la rezultate multumitoare, înființându-se în urma unei propagande temeinice și pricepute în 9 comune românești bănci populare. Înființarea de bănci sătești s'a făcut pretutindenea cu toată îngrijirea de lipsă și numai acolo, unde împrejurările locale au fost prielnice și bine pregătite, încunjurându-se înființări în comune, unde condițiile pentru o lucrare binefăcătoare încă nu au fost date. S'au înființat, în timpul din urmă, cu ajutorul conferențiarului cooperativ bănci sătești în comunele: Brăznic (comitatul Hunedoarei) sub numele „Plugul“ cu 54 membri, părtașii în valoare de 1300 cor.; în frunțașă comuna Dragomirești, prima bancă populară în Maramurăș sub numele „Crestinul“ cu 99 membri și 4950 cor. părtașii, în comuna Petrova, a doua bancă populară în Maramurăș, sub numele „Petrovana“ cu 135 membri și 149 părtașii în valoare de 2980 cor. S'a făcut propaganda stăruitoare pentru cooperative în întreg comitatul Maramurășului.

„Lamuriri și instrucții speciale cu privire la înființarea de cooperative s'a dat la vreo 60 de comune românești din diferite comitate. În luna Ianuarie anul curent s'a îndrumat, la dorința satenilor, înființarea de bănci populare și alte cooperative în 31 comune din 18 comitate și s'a pregătit terenul pentru înființarea cooperativei. Aceste comune sunt din comitatele: Sibiiu, Hunedoara, Făgăraș, Târnava mică și mare, Alba inferioară, Turda, Aries, Murăș-Turda, Cojocna, Solnoc-Dobăca, Treiscaune, Brașov, Arad, Timiș, Torontal, Caraș-Severin, Sătmar, Bihor și Maramurăș.

„O constatare tristă trebuie să înregistrăm aici cu privire la prea puținul interes și lipsa de atențiune a despărțămintelor Asociațiunii față de acțiunea cooperativă. La circulara trimisă de biroul central tuturor despărțămintelor Asociațiunii pentru sprijinirea acțiunii cooperative nici a

4-a parte dintre despărțăminte nu a aflat de bine a răspunde. Ba ce e mai mult și din cele ce au răspuns, unele au raportat, că în teritorul lor de activitate țărănimea nu are lipsă de organizații economice-culturale prin cooperative. Acest fapt s'a desmintit prin împrejurarea, că sătenii, cetind în gazetele românești circulara Asociațiunii, au cerut din zeci de comune, și chiar de pe teritorul acelor despărțăminte, cari raportase că nu este lipsă de cooperative, dela conferențiarul cooperativ îndrumări și ajutor grabnic pentru înființarea tovarășiilor, destăinuind în scrisorile lor stările triste și de nesuportat.

„Iată o dovadă, cât de puțin conștientos tratează mulți din factorii nostri intelectuali (domnii), puși în fruntea despărțămintelor, mișcarea cooperativei, care la poporul nostru formează cu drept cuvânt o chestie de existență.

„De tot triste sunt stările poporului nostru din Maramurăș. Fără indoială că aceste stări s'au înrădăcinat în urma nepăsării ba chiar indolenței și lipsei de orice mișcare a multora dintre cei cari chemați sunt a se îngriji pentru înaintarea poporului. Singura activitate rodnică se desvoaltă pe Valea Izei și a Vișăului de unicul despărțământ al Asociațiunii în acest comitat, de despărțământul Vișău-Iza sub conducerea mult zelosului și energicului luptător pe terenul cultural-economic, a directorului Emil Brau, paroh în Dragomirești. Cea mai mare parte a preoțimei din Maramurăș nu se interesează aproape de loc de înaintarea poporului. Satele românești sunt pline de lifte jidovești. Găsim câte 800 de Jidani în comune cu 2000 locuitori. Să iau 200% dela țaran pentru împrumuturi. Școale de stat în fiecare comuna românească, ba chiar cu învățatori jidani. Copiii știu saluta numai ungurește. Un singur comerciant în Maramurăș! Dintre datele statistice culese de conferențiarul cooperativ în satele românești ale acestui comitat relevam numai două, ca exemple: în 13 comune românești sunt depuși peste 300.000 cor. bani românești la institute ungurești ca părtașii. În 5 comune românești cu vreo 14.000 locuitori sunt aproape 6000 Jidani, cari se îmbogățesc din munca țaranului român.

„Aceste triste împrejurări reclama de grabă o pornire de salvare din partea in-

tregului neam românesc și o deșteptare a preoțimei și intelectualilor din Maramurăș din somnul nepăsării.“ (In legătură cu acestea vezi și cele scrise în frunțașă foii de azi. Redacția „F. Pop.“).

## Atentatul dela Dobrișin.

De când cu atentatul dela Dobrișin, politicienii maghiari șovinisti și gazetele jidano-maghiare strigă cât pot contra mânilor, pe cari îi învinuiesc de urzitori ai acestui atentat. Și 'ntr'adevăr sunt grozavi oamenii aceștia: ei nu așteaptă măcar șititul cercetărilor pornite, ci strigă mereu că Valahii sunt dușmani ai patriei, trădători și asasini etc. etc. Dar de dovedit pot dovedi nimic.

E drept, că pe urma cercetărilor pornite s'a putut constata, cumcă pachetul de pricina a fost trimis de două persoane, numite Mandasescu și Avram, iar în zilele din urmă s'a mai aflat și de un anumit student Cătăraiu. Cu toate acestea, până la prinderea lor nu se poate susține cu siguranță, că acești faptuitori sunt Români sau Ruteni, dar ei și-au luat pașapoarte cu nume românești, ca astfel cu atât mai ușor să ducă lumea în ratacire. Doar Rutenii încă sunt nemulțumiți cu episcopia greco-maghiară; pe ei încă i-a rupt dela biserică lor ruteană și i-a infundat lai Hajdudobry.

Că conducătorii poporului român aprobă și n'au nici un amestec cu astfel de atentate, — nici nu aflăm de lipsă să mai spună atâta. Istoria luptelor noastre pentru dreptate și libertate e o dovadă destul de convingătoare, că neamul românesc a luptat numai cu arme legale. De aceea nu putem din destul înfieră cutezanta obraznicia unor politicienii maghiari și foilor lor, cari din acest prilej varsă tot contra Românilor.

Rasfoind în zilele acestea foile pe care maghiare orice om cinstit de-ai noștri trebuie să se crucească de atâta rautate, — vede verisa în aceste foi. Nu ne vom ocupa mai de-aproape cu proastele lor închiziuni. Trebuie să-i lasăm în pace, poate și-or veni mai târziu iar în fire. Dar, ca totuși politicienii noștri să-și poată face o idee corectă spre scorniturile ungurești la adresa mânilor, în cele următoare reproducem simplu numai vr'o câteva „floricelile ungurești“ de acestea.

— Atunce când vii la Borzești s'o ici? întreba popa.

— Astăzi avem Luni, zise Itic, îmi vor trebui cel puțin cinci zile ca să fac pregătirile. Să mă aștepti Duminică viitoare, voi pleca din Chiatra Sâmbăta după aprinsul luminarilor.

— Bine, zise Stoian, dar îmi vei da o arvona de o sută de zloți?

— Nu dau nici o arvona, zise Itic, plătesc totii banii pe șin la predarea marfii.

— Dacă nu-mi dai o sută de zloți arvona, n'am făcut nimic și prin urmare voi intra în vorba cu Panaite Argirofil; iar de nu, voi pleca singur, cu dânsa la Mesembria sau la Mangalia.

Itic ținea mult la târgul făcut și nădăjduia să tragă folos mare din vânzarea Ilenei caci, după o scurta tăcere zise:

— Fie după voia Dumitale, vina la mine și-ți voi da o sută de zloți. Dar ce mă faci dacă nu vei putea scoate pe fată din mâna acelei femei care zici că o scăpat-o din mâna lui Baie?

Stoian răsă cu hohot.

— Știi bine că ai de a face cu un om care o implinit lucruri mai grele. Dacă vrei îți vând și pe Vidra. Cât îmi dai pe dânsa? Ea este de o frumuseță minunată.

— Așa am auzit, zise Itic, dar n'am ce face cu dânsa, nu-i destul de tânără: numai fetele mari se caută de Turci.

— Ba, zise Stoian, de ar vede-o Turcii, zău că ar plăti bani buni pe dânsa, numai mă tem că ar bate pe acel ce ar cumpara-o, chiar de ar fi el însuși Sultanul.

Când ajunsera în Piatra, Itic numără lui Stoian o sută de zloți, iar acesta, după ce strinse bine banii în chimir, își luă ziua buna dela Jidov și se duse la o crâjma ca să se racorească și să afle noutăți. Insa peste cele ce auzise de dimineată nu afla nimica. Ceva înainte de asfințitul soarelui pleca și la caderea nopții găsî pe tovarășii lui de drum așteptându-l pe malul stâng al Bistriței.

Apa era mica, o trecură prin vad și apucara la vale, pe malul drept, până la

gura pârăului Calu. De aici trecură pe dealurile Balanului și a Cuiului, încurcându-ră satul Barlești și dadură în Valea Năchidului apoi în pârăul Rașilei pe care urmară până la vărsarea lui în Tazna și o luară pe urma la vale, pe Tazna. Când se crăpa de ziua erau în dreptul Ștețenilor; aici părăsira valea, apucară cosșul și popasiră în pădure, între Ștețeni și Nadișa. Călătorii fiind foarte tede somnul lor ținu până după amiaza; Anton avu de muncă până izbuti să trezească Stoian. Acesta cumpărase la Piatra mercede de trebuitoare, din care Anton le pregăti un prânz foarte gustos. Pe la toacă își luară drumul spre rateșul Ciortolomului.

În vremea ce o petrecuse pe dealurile Prihodiștei după plecarea lui Stoian, Itic na, care se simțea atrasă de firea descaldă a lui Anton, se apropiase de dânsul și pusese mai multe întrebări în privința lui. Anton se grăbi să-i spuie că ea este o femeie de neam mare, care căzuse în mare nenorocire și nevoie din pricina ne-

## Șovinismul foilor jidano-maghiare.

De când cu explozia dinamitei ce-a fost trimisă episcopului gr.-cat. maghiar Mikloși la Dobrișin, toată gazetăria jidano-maghiară trimbiță în lung și lat, că făptuitorii nu pot fi alții decât numai Valahi și iar Valahi. Și că făptuitorii nu trebuie căutați într'al loc, decât aici în patrie și încă în rândurile Valahilor. Ba unele foi cutează a ne face drept asasini (hoți cari te lovesc pe la spate), bestii, hiene și ne aruncă vorbe cum pot ieși numai din curcubetele seci ale Jidanilor perciunați.

„Ujsag“-ul din Cluj, care de altfel se susține numai din mila câtorva șoviniști contra Românilor, dă din picioare ca și ca-lul Țiganului, care trage de moarte. Gazeta sunumită cere ajutorul „națiunii“ (perciunaților), amenință, face spumă la gură și când acuma nu mai poate, ne mai strigă încă odată: „Destul a fost!“

Tot asemenea să umflă în pene și „Budapesti Naplo“, care zice: „... Fiecare știe, că Valahului de i-am da chiar și cămașa de pe noi (țineți-o ție, perciunatul, că și așa-i murdăra până dincolo! Traducătorul), și atunci tot dușman, inamic ne rămâne“. (Auzi glasul patriotului de 5 pițule. Trad.). Ceva mai jos dojenește apoi pe ministrul-președinte Tisa, pentru pertractările de pace avute cu România, unde zice: „... Înainte de aceasta cu trei zile a dat de știre lumii și țării, cu ce ușurință a jertfit drepturile și interesele Ungurimii, ce garanții a asigurat naționalității aceleia, care nici când nu ne-a fost credincioasă, ba când numai a putut și-a arătat ura, ne-a atacat pe la spate (bea puțină apă, perciunatul!) iar interesele și năcazurile națiunii le-a tradat. Pe aceștia, *bestiilor* acestora a voit Tisa să le facă concesii și să-i imblânzească cu zahăr“. (Pfu!, spurcăciune, de așa un limbaj! Traduc.)

Vedeți tot cu cuvinte de acestea și mai spurcate ne tractează perciunatul dela sunumita foie, al cărui avânt îl cam cunoaștem. Gazeta aceasta mai anul trecut a stat aproape de cărmuitorii țării și trăgea o subvenție (ajutor) grasă. Dar precum se vede s'a purtat rău, căci i-a detras osul de ros. De aceea acum urlă cât o ia gura, a-

tât contra Românilor, cât și contra lui Tisa, ca astfel auzindu-o acesta din urmă, poate îi va mai arunca vr'o fărâmatură.

Furia oarbă a foilor jidano-maghiare a pus pe gânduri chiar și pe unii Maghiari mai cu judecată. Astfel vedem, că groful Andrași a spus între altele următoarele: „Nu este mai mare nedreptate, decât a generaliza faptele și ticăloșiile unui nebun politic și prin fapta acestuia a scorni ură contra vreunei națiuni. Până când nu e dovedit, că o faptă au săvârșit-o mai mulți inși, nu e iertat să generalizăm. Căci nici aceea nu se știe, că făptuitorul de ce naționalitate este: român sau rutean? Dar să fi săvârșit ori unul ori altul fapta aceasta, chiar din îndemnul său propriu, — numai ca om singuratic poate fi tras la răspundere. Iar fapta lui nu o putem întrebuința ca să stărnim ură contra vreunei naționalități!“

Aceste cuvinte sunt mai înțelepte. Din ele perciunații ar putea trage învățatură și să grijească: nu cumva „hienele“ să-și piardă răbdarea, căci atunci a fi vai de perciunați!

### Nouii amenințări.

Foile ungurești publică diferite știri, în urma cărora episcopul Mikloși ar fi primit încă o seamă de noi amenințări. Ba însuși episcopul ar fi declarat, că nici după repararea caselor nu se va mai așeza acolo, căci se teme că atunci vor fugi alți chirieși din apropiere, deoarece însuși Mikloși ar fi zis: „Nu-ți este viața în siguranță când stai în apropierea episcopului greco-catolic maghiar!“

Tot ziarele ungurești scriu, că de când s'a pornit cercetarea contra Românilor și s'au adus atâtea invinuiți contra neamului românesc, poliția din Dobrișin primește o mulțime de scrisori de amenințare. Între acestea ar fi fost una și de cuprinsul următor: „Să nu vă atingeți de Români, căci armata României stă pregătită și va face una cu pământul această țară blăstămată.“

Episcopul Mikloși ar fi primit o scrisoare de amenințare, scrisă de mâna femeiască, unde se zice: Bomba de ecrasit a fost numai răspunsul ideii noastre. Acum n'a izbutit, dar nu vei scapa din mâinile noastre. Nu fi uimit dacă vei primi o astfel de știre despre... cu reședința în Ro-

ma, sau despre... din Viena. Această scrisoare am scris-o eu, o fată nevinovată, iar eu i-am zis rămas bun, deja de 4 zile, acestei celei mai întunecate țări: Ungariei.

Despre o altă scrisoare de amenințare se vestește, că ar fi primit prefectul (comitele suprem) din Dobrișin, Elemer Domahidi, trimisă din București. Corespondența e scrisă românește și i-se spune prefectului, că în România s'a pus la cale o conspirație împotriva tuturor persoanelor cu rol în politica maghiară, iar atentatul îndreptat contra episcopului Mikloși a fost numai începutul ăstorfel de atentate.

Am dat aceste știri de noi amenințări, după foile maghiare (Pesti Hirlap, Az Est etc.). Că întrucât sunt adevărate, sau sunt numai curate iscodiri ale foilor jidano-maghiare, asta nu se poate controla acum. Una însă stă: foile maghiare au născocit în zilele acestea câte vești false și minciunoase la adresa Românilor, între cari vor fi și cele de sus.

### Amănunte asupra cercetărilor în Cernăuți.

Șeful poliției din Budapesta, Dr. Carol Nagy, după reîntoarcerea sa din Cernăuți a făcut următorul raport: Am constatat, că atentatul a fost săvârșit de doi inși, cari se numesc Mandasescu și Avram. Dar se prea poate, că nu acesta li adevăratul lor nume; atâta e însă sigur, că au fugit în România. Am căutat și după o femeie cu numele Kovaci și am aflat o mulțime, dar nici una n'a luat parte la atentat. Am aflat, că atentatorii au stat la chibzuială când au dat pachetul la poșta principală din Cernăuți. Ștampila comunei Hadikfalva, întrebuințată la împachetare, e falsificată. Peste tot Mandasescu luera, iar Avram plătia cu bani de aur. — Portarul hotelului mi-a spus, că i-a întrebat: Cum poate încăpea un policandru într'un pachet cam mic, cum se pare pentru așa ceva? Avram i-a răspuns portarului: „Acesta e un lucru făcut mai mic, dar foarte fin lucrat și o să-l dăruim unui popă“. Atentatorii au trecut granița în 21 Februarie n., pe la Ițcani în România, unde li s'a perdut urma. — Aceste lămuriri le-a dat Nagy, când a venit dela Cernăuți.

guitului de Balce; că ea, dela o vreme, trăia retrasă în rateșul din Ciortolom, dar că acuma, după învingerea și izgonirea de săvârșita a lui Sas, un lucru despre care nimeni nu se mai putea îndoi, Vidra va redobândi cu bună seamă marea avere părintească răpită de Voevod. El mai spuse fetei că Vidra este frumoasă ca o zină, bună și darnică, că el o cunoaște de când era copilă și este hotărît să părăsească pe stăpânul care-l slujește acuma pentru a rămânea în slujba Vidrei până la moartea lui. Și Ileana era plină de nerăbdare să se întâlnească cu acea femeie tânără, bună și frumoasă care nu se îndoia că-i va fi prietenă și o va trimite fără zăbavă la tatăl ei. Căii lor fiind trudiți de calea lungă și grea ce o făcuse, mergeau încet, ajunseră deci la rateș numai cu două ciasuri după aprinsul luminărilor.

Vidra nu sosise dar, în urma celor spuse de Stoian și de Anton, Sanda primi pe Ileana cu mare dragoste, o găzdui în odaia lui Mihai și îi dădu toate îngrijirile ce se cuveneau unei fete de starea ei. A doua zi trecu pentru Ileana întreagă în

asteptarea Vidrei.

Stoian plecase de dimineață la Borzești, zicând că trebuie să vadă ce-i fac poporanii și Ileana îi părî bine când afla că a scăpat pentru câțiva vreme de fața lui urăcioasă. Dar simți o mălmire vie când, de amiază, văzî că Anton voia să-și ieie ziua bună dela dânsa. Întrebându-l unde merge, bunul oștean îi răspunse că, în urma întâlnirii lui cu Vidra, părăsise slujba stăpânului său fără a-i da de veste și că acel stăpân fiind cavaler viteaz și drept, se duce să-l caute spre a-i cere iertare și a-i spune că nu mai poate sta în slajba lui, de vreme ce a găsit pe copila care o credea moartă a unui vechiu stăpân. Făgădui însă că se va întoarce îndată ce va fi implinit aceia ce privea ca o datorie sfântă.

Noaptea venind fără ca să aducă pe Vidra, Ileana se culcase și adormise de mai bine de un cias, când fu trezită din somn prin deschiderea cu sgomot a ușii odăii ei. Ridicându-se pe un cot, plină de somn, zări, în fața ei, cu o faclă în mână, o femeie tânără pe a cărei față, de o frumuseță uimitoare, se vedeau semnele unei mâini cum-

plite: Sanda o urmă.

— Cum ai putut, strigă ea, să adăpostești pe această nemernică aice; ea este o ființă blăstămată, o hoată care mi-o furat lucrul cel mai de preț ce-l aveam. Ie-o îndată și o închide în una din chiliile de peste drum, numai decât, acuma.

De abie se dădu Ileana vreme să arunce straietele pe dânsa, și fără a o îngădui să vorbească, bătrâna o luă, străbătî sala cea mare din mijlocul rateșului în care se vedeă acuma, în fund, un singur car și o închise într'una din chiliușile în care se adăposteau călătorii de rând și unde se găseă un pat de scânduri acoperit cu o rogojină, o masă schioapă și un scauieș cu trei picioare. Fata căzu pe pat uimită, crezând că visează sau că este vro încurcătură, vro greșală la mijloc. Li părî rău că tânăra femeie n'o lăsase să vorbească, căci nu se îndoia că de ar fi putut să spuie un cuvânt, totul s'ar fi lămurit și n'ar fi avut parte de batjocura ce i se făcuse. Biata fată! Ea nu știă ce așteaptă din partea acelei tinere și frumoase femei, chiar în acea noapte.

### Cine sunt atentatorii dela Dobrițin?

După cercetările făcute în Cernăuți și la București se crede cu siguranță, că atentatorii sunt un anumit *Cătărău*, originar din Bulgaria, care s'a dat și de Basarabean, dar de fapt el era un spion al Rusiei în București. Al doilea este un anumit *Kirilov*, originar din Rusia. Despre felul cum s'a aflat aceasta, poliția din București dă următoarele amănunte:

În ziua de 25 Februarie s'a primit la poliția noastră o telegramă din Cernăuți, prin care ni se cerea prinderea atentatorilor dela Dobrițin *Silvestru Mândășescu* și *Teodor Avramov*. Indată am cercetat să vedem cui s'au eliberat astfel de pașapoarte și controlând cărțile am aflat, că la 12 Noembrie v. 1913 s'a dat un pașaport pe numele lui *Silvestru Mândășescu*, artist, iar mai târziu unul pe numele lui *Teodor Avramov*.

*Silvestru Mândășescu* este student în București. În timpul din urmă el făcuse cunoștință cu *Cătărău*, care i-a zis, că s'ar duce bucuros în Basarabia, unde să facă o mapă, pentru armata română. Spre acest scop îi trebuie însă un pașaport pe alt nume, altcum îl prind autoritățile rusești. La început *Mândășescu* n'a voit să-i dea lui *Cătărău* nici un ajutor pentru scoaterea pașaportului. Dar la urmă totuși s'a învoit și s'a dus la poliția capitalei, de unde și-a scos un pașaport, dându-și numele de artist. *Mândășescu* a dat apoi pașaportul lui *Cătărău*.

Având odată primul pașaport, *Cătărău*, care lucra în numele unei țări străine, a căutat să-și procure și al doilea pașaport. Așa și-a adus aminte de un anumit *Avramov*, cu care a lucrat pe vremuri la hotelul *Imperial*. Lui *Avramov* i-a propus să meargă cu el în Rusia, de unde să cumpere cai. *Avramov* a primit propunerea, dar îi trebuia pașaport. În fine și-l'a scos, iar într-o zi, când a aratat pașaportul lui *Cătărău*, acesta i-l'a luat și l'a pus la el în buzunar.

*Kirilov*, care și-a perdat urma din București de-odată cu *Cătărău*, e Rus de origine, un om fără rost, care deși era voinic și tare, totuși trăia fără nici o lefterie. Astfel s'a găsit cu *Cătărău*.

### Atentatorii Cătărău și Kirilov na'u putut fi prinși

În urma multelor vești răspândite asupra atentatului de poliția din Cernăuți. Dacă nu s'ar fi dat atâtea știri, *Cătărău* putea fi prins la hotelul „*Minerva*” din București. Dar din gazeta „*Universul*” a aflat despre urmărirea celui cu pașaportul pe numele *Mândășescu*. Cum a citit „*Universul*” s'a dus la hotel, și-a luat geamantanul (cufarul) și a fugit împreună cu *Kirilov*. Cu un automobil au alergat iute sa ia dela *Mogozoia* trenul spre *Constanta*. Dar pe drum s'a înamolit automobilul, astfel că au scapat trenul. Atunci *Cătărău* s'a întors singur și a venit pe *Calca Victoriei*, de unde a luat automobilul ungurului *Stefan Kovaci*. Cu acesta a mers la *Mogozoia*, a luat pe *Kirilov* și a plecat la *Ploiești*. De aci au pornit cu trenul spre *Moldova*. Din acest moment li s'a perdat urma și se prea poate ca azi atentatorii sunt pe pământul unui stat străin. Pentru arestarea lor poliția română a dat telegrame în valoare de 12 mii 600 lei. Cu toate acestea până în prezent nu s'a mai aflat nimic.

## Literatură și știință

### Bietul popa Nicolae.

În căsuța-i cu perdele  
Și cu coperiș de paie,  
Copleșit de gânduri grele  
Șede popa Nicolae.

Carte albă ține 'n mână,  
O privește, o cetește,  
Și pe fața sa bătrână  
Grije multă se ivește...

... Iar îi trebuie parale  
Colo, prin străinătate...

...  
Iar îi trebuie parale...  
Murmură, cu bunătațe.

Serie că-i în lipsă mare  
Și că-i năcăjit, săracul,  
Și că zile bune n'are  
Printre cei străini... săracul...

Cred din suflet, tot ce-mi spune  
Pruncul dela 'nvățătură,  
Dar Stăpânul meu!... Preabune!...  
Sunt moșneag cu barba sură.

N'am pământ și n'am bucate  
Sa le schimb în bani, îndată,  
Slujbe mari sunt raritate,  
Celealalte-s fără plată...

...  
N'am câștig și n'am putere  
Sa-mi ajut cu drag feciorul,  
Să-i urzesc o mângaiere,  
Să-i asigur viitorul...

Și se frânge de durere  
Sufletul slabit, în mine,  
Când mă cuget în tăcere  
Copilașule, la tine...

Când te știu cuprins de jale  
Și banut de saracie,  
Și când lacrimile tale,  
Nime 'n lume nu le știe...

Numai eu, al tău parinte,  
Bietul popa Nicolae,  
Slujitor al celor sfinte,  
Suflet bun și cu vâpaie...

...  
Și el încă nu-i în stare  
Să-ți întindă ajutorul,  
Far' recurge cu rugare  
La Isus, Mântuitorul,

Să-si îndrepte blând spre tine  
Darul îndurării sale.  
Sa trimita ceva bine  
În amarul truții tale...

...  
Și se roagă cu credință  
Și la Maica Precurată,  
Ca 'n marita-i străduință  
Să te-ajute câte-odată...

...  
Și se roagă zi și noapte  
Din *Ciaslov* și din *Psaltire*  
Și se roagă 'n glas și șoapte,  
Cum îl iartă slaba-i fire...

...  
Caci atâta poate face  
Bietul popa Nicolae,  
Care suferă și tace  
În căsuța sa de paie...

...  
Caci atâta poate face  
Bietul popa Nicolae,  
Care suferă și tace  
În căsuța sa de paie...

...  
Caci atâta poate face  
Bietul popa Nicolae,  
Care suferă și tace  
În căsuța sa de paie...

Aurel Nan.

## Glume și snoave.

— Din straița unui burlac. —

Dragoste și politică.

— Știi frate, că nu te înțeleg, ca-  
poți tu ca naționalist să iubești fata cră-  
marului sas, când știi ce dușmani ne sun-  
Sașii?

— Dacă nu pricepi, eu îți esplic baze-  
ros: Iubesc fata Sasului din aceea latăre  
din care ne iubeste și tatăl ei pe noi Pa-  
mânii.

— Acum pricep și mai puțin!

— Ca să pricepi tot îți spun, că eu  
iubesc zestrea fetei Sasului, precum și tatăl  
ei ne iubeste pe noi Români, pentru par-  
tele ce i-le lăsăm în punga lui petru-  
beatură.

## Poezii populare.

Din Cerghidul-mare.

Foaie rară fir de lână  
Măicuța-mi pune de cină  
Și așa mă mângăia:

— Mergi băiete unde-i vrea,  
Satu-i mare, fete-s multe,  
Și mai mari și mai mărunte,  
Ți-alege una de frunte.

— Maică măicuța mea,  
Ceru-i mare, stele-s multe,  
Și mai mari, și mai mărunte,  
Dar ca luna nu-i nici una  
De mare, de luminoasă,  
Nici ca mândra de frumoasă.

— Știi tu mândro ce ți-am spus  
Când mergeam pe deal în sus:  
Să nu bei apă din tău,  
Că-i muri de dorul meu;  
Să nu bei apă din vale,  
Că-i muri de supărare.

— Măi bădiță de-al tău dor  
M'aș face floare 'n ogor,  
Măi bădiță de-a ta milă  
M'aș face floare 'n grădină.

Culese de *Petru Poșcu*

Din Opatitz-

Frunzuliță lemn domnească  
Mult mai stau și mă gândesc:  
De dor cum să mai trăiesc.  
Maica mă pricepe bine,  
Că mi dor de oare cine.  
Și îmi zice măicuța:  
Ce-i cu tine fata mea?  
Nici nu lucră, nici nu mănâci,  
Numai tot suspini și plângi.  
Decât să te vad așa.  
Mai bine te-aș îngropa  
La o gură de izvor  
Să vad de cine ți dor.

Maică măicuța mea,  
De cumva mi îngropa,  
Te rog ascultă de mine  
Și mă 'ngroapă cât de bine,  
La umbrița de făguț  
Să vie al meu draguț.  
Măi bădiță păr tăiat  
Nu crede că te-am lăsat.  
Câte doruri m'au mâncat  
Eu pe toate le-am uitat.  
Numai bade al tău dor  
Nu-l pot uită până mor.  
Și bade dragostea ta  
Până mor n'o pot uită.

Culese de *Nicolae S...*

# Atentatul dela Dobrițin.

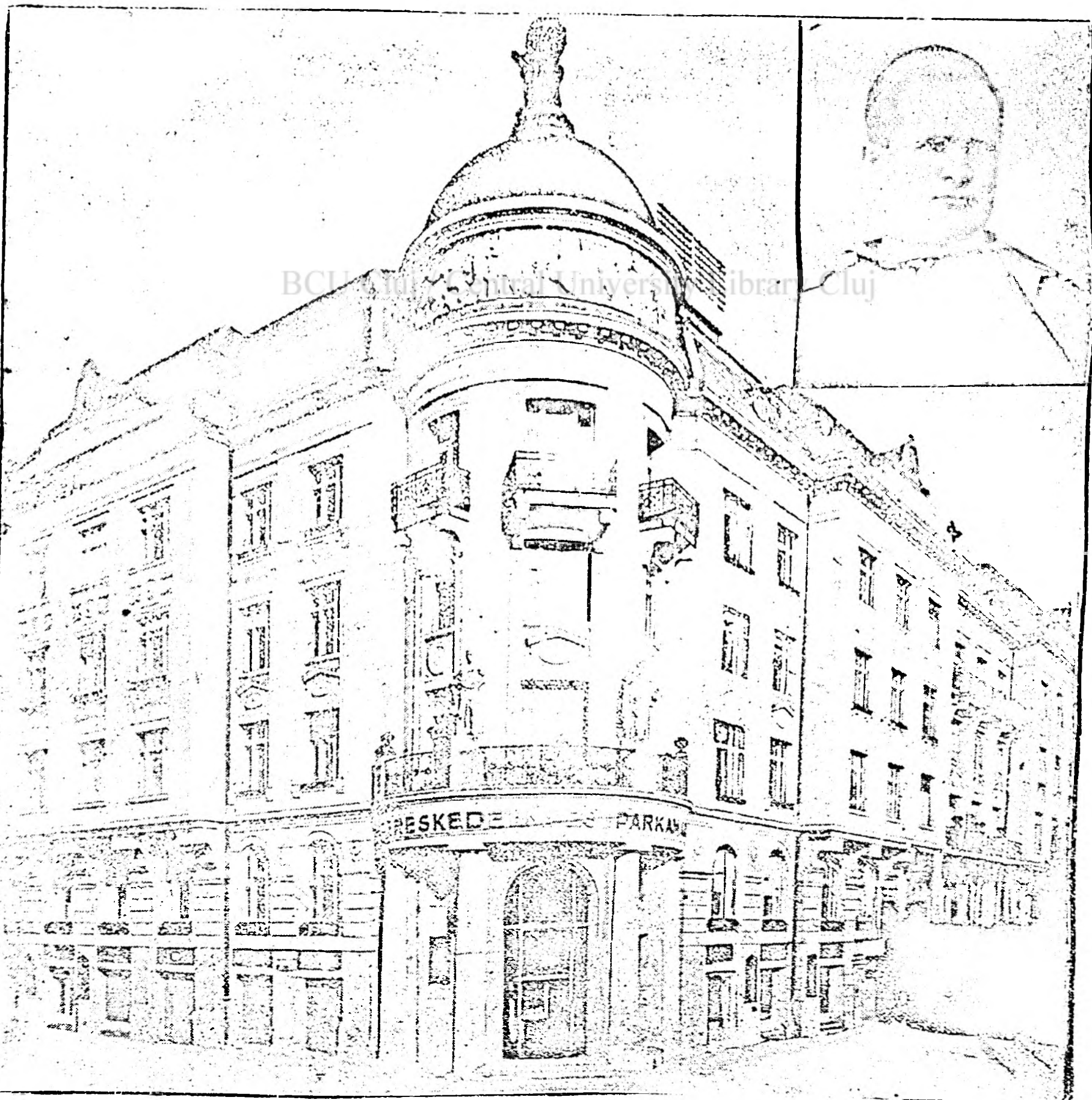
Cele trei persoane, cari au fost omorite la exploziunea mașinei cu ecrasit



Vicarul Dr. Iaczkovici

Secretarul Dr. Slepovski

Advocatul Dr. Csat



Acesta e palatul camerei de industrie și comerț din Dobrițin. Episcopul Mikloși, care se vede în chipul deasupra palatului la dreapta, a locuit în etajul (rândul) prim, adică deasupra prăvăliilor de jos.

# Știrile Săptămânii.

Sibiu, 5 Martie n.

## „Domnul Notar“.

Adâncă și pătrunzătoarea dramă scrisă de cântărețul pătimirii noastre, de dl Oct. Goga, s'a jucat Dumineca trecută pe scena Teatrului Național din București. Toată suflarea românească aștepta cu dor această dramă unde e zugrăvită vieța românilor ardeleni cu luptele și sbuciumările ei, cu bunii și adevărații Români și cu transfugi de talia lui Mangra și a altor lăpădături dați cu dușmanul.

„Domnul Notar“ s'a reprezentat în fața unei săli arhipline și cu un succes care a eternizat pentru totdeauna numele iubitelui nostru poet în cartea de glorie a neamului. Eminentii artiști I. Brezeanu, Z. Bârsan, I. Petrescu și ceilalți au jucat cu toată dragostea și tot focul talentului lor în această piesă, iar dlui Goga i-s'a făcut ovații însuflețite.

E o adevărată mângâiere sufletească pentru noi când se găsec adevărați Români cari, prin măiestria condeiului, infierează pe rătăciții cari pentru o slujbă de notarăș sau alte fărimituri aruncate de guvern își vând neam, își vând lege și își vând chiar și sufletul lor. Mulți scriitorăși din „cântălarii“ și mulți „domni notarăși“ de pe satele noastre se vor simți cu musca pe căciulă când vor ceti piesa dlui Goga, și mulți vor vedea în ea, ca într'o oglindă fermecată, micimea sufletului lor nesățios după arginții lui Iuda.

Regina Elisaveta a României se află mai bine, în urma operației făcută la un ochiu în zilele trecute. Starea sănătății Majestății Sale Reginei e bună, iar ochiul operat se află în condiții multumitoare. Această operație a fost săvârșită de profesorul francez Landolt.

Conferențele dela „Asociațiune“. Dumineca trecută, 1 Martie n. e., încă s'a ținut la „Asociațiunea“ noastră o interesantă conferență. A vorbit dl profesor seminarial Dr. Silviu Dragomir despre Istoria Românilor din Ungaria, începând dela 1790, amintind apoi întâmplările din anii 1848—49 și ajungând până în zilele noastre. Dl conferențiar a vorbit, ca totdeauna, cu o deosebită cunoștință a întâmplărilor de pe acele vremuri. — Duminecă acum, 8 Martie n., va vorbi dl profesor dela Cernăuți, Dr. Iancu Nistor, despre Istoria Românilor din Bucovina și Basarabia în veacul al 19-lea. Inceputul la 5 ore d. a. în sala Muzeului „Asociațiunii“.

Bănci sătești nou înființate. În săptămâna trecută s'au înființat cu ajutorul și cu îndrumările conferențiarului cooperativ al Asociațiunii, dl Nicolae Iancu, trei bănci sătești noua și anume în comuna Curciu lângă Meșiaș sub numele „Izvorul Sătecanului“, (director dl părinte Miron Bucșa), apoi în comuna Turnișor, lângă Sibiu altă banca sub numele „Steaua“, (director dl părinte Romul Platoș) și în Munții Apuseni în comuna Sohodol, lângă Câmpeni, banca populară „Moșul“ (director dl Simeon Goia).

Dorim acestor bănci sătești spor la muncă intru desrobirea taranului nostru de sub jugul cămătăriei și indemnăm și pe fruntașii săteni din alte sate să se adreseze

cu încredere către dl conferențiar al băncilor sătești Nicolae Iancu, Sibiu, Strada Șaguna Nr. 6, biroul Asociațiunii, ca să le înființeze astfel de însoțiri folositoare.

Despărțământul Făgăraș al „Asociațiunii“. Convocare. Din încredințarea comitetului central și conform §-lui 41 din statutele Asociațiunii, am onoare a convoca pe toți membrii „Asociațiunii“ de pe teritoriul despărțământului Făgăraș la adunarea cercuală, care se va ține, Sâmbătă, la 14 Martie n. 1914, în localul băncii „Furnica“, din Făgăraș, la orele 11 a. m. cu următoarea ordine de zi: 1. Deschiderea adunării. 2. Inscierea de membri. 3. Alegerea directorului și a comitetului cercual pe un period de 3 ani. 4. Inchiderea adunării. Sibiu, 26 Februarie 1914. Oct. C. Tăslăuanu, secretar al „Asociațiunii“.

Pregătiri de nuntă. După Paști se va ține cununia principesei Elisaveta a României, cu prințul moștenitor George al Greciei, pentru care se fac de pe acum mari pregătiri în București. Naș va fi împăratul Germaniei și Regina Elisaveta a României sau oarecare altă regină. Se vorbește, că celelalte curți domnitoare din Europa vor fi reprezentate prin cei mai aleși membri ai lor. Pe lângă, că va fi o nuntă ca în povești, se vor pune la cale și alte lucruri mari, ca totdeauna, când se întâlnesc capetele încoronate.

Români bravi. Cât de mult țin Români la școala lor, deci la cultura națională, ne-o arată purtarea bărbătească a locuitorilor din comuna Cociuba, cărora li-s'au pus toate pedecile pentru a-i înstreina de școala lor confesională. Dar aceste pedeci și amenințări s'au lovit de voința poporului, de a-și susține școala lor românească, ca de o stâncă, pe care nici cele mai mari furtuni, nu o pot clăti din loc. — Luați pilda fraților dela acești oameni și țineți la școala voastră, cum a-ți țineți la cel mai mare bun din lume.

Mila deaproapelui. Comuna Brețe, a suferit în anul 1912 din cauza furtunilor, ce s'au deslănțuit asupra ei, pagube foarte mari, rămânând bieții locuitori peritori de foame, dacă frații lor din satele din jur, nu le săriau în ajutor cu bucate, haine și altele. E de însemnat, că acești milostivi au fost mai numai țărani, cari și-au împartit pâinea de pe masa cu cei napastuiți, ștergând multe lacrimi ușurând durere și indulcind amaruri, cum numai inima milostivă de frate poate să o facă. De-a-le Dumnezeu din darul său insutit, cecece au dat pentru ajutoarea celor năcajiți.

Veste tristă. Din cauza lipsei de paie, pe unele locuri țărani au lăsat în toamnă viile descoperite. Acum, în urma gerului mare din iarnă, s'a văzut ca acelea sunt înghețate cu totul, așa că nu poate fi speranță în rodul lor.

Statistică tristă. În dieta Sârbiei s'a cetit statistica (socoteala) morților și a răniților în războiul purtat cu Turcii și mai pe urmă cu Bulgarii. Din aceasta reiese, că numărul morților a fost de 30 mii opt sute, iar al răniților 45 mii cinci sute. Intre morți sunt socotiti și cei căzuți de alte boale de holeră etc. E de notat, că în luptă cu Turcii, Sârbii au avut mai numai jumătate morți și răniți, ca în al doilea război purtat cu frații de până ieri.

Duel între doi cumnați. Am scris și noi despre obiceiul periculos, ce există între domni, de a-și apăra onoarea cu sabia sau piștolul în duel. Unde poate da acest fel de judecată, ne arată cazul pe trecut de curând între doi cumnați ungari din Pesta, unul ofițer, iar celalalt funcționar, — Ofițerul Hajdu din unele cauze familiare, a provocat la duel pe bărbatul soarelui sale Babocsay, care primind lupta, a împuşcat pe cel dintâiu, așa că în câteva minute muri.

Scăpat dela moarte cu înnotul. Lacul Scutari a făcut o plimbare Petru, fiul regelui Nichita, cu o luntre mânăta cu benzina. Când a fost în mijlocul lacului a explodat benzina și prințul a scăpat cu înnotul la mal.

Bătrânețe. În orașul Petroșeni a murit economul Ioan Boca în etate de 100 ani. Viața întreagă a fost sănătos. Prinții lui asemenea au ajuns o frumoasă etate, murind și ei aproape când au de 100 ani.

— Frumoasă etate a ajuns și fetița Hedvig Stavne din Germania, care are de 120 ani. Ea a văzut când era fetiță Napoleon, trecând cu faimoasa lui armată spre Rusia, de unde s'a rentors precum știe, cu oastea zdrobită de frig și frământ.

Vedenia întemnițatului. Un băiat cu numele Albert Wolf, ucigând pe un comerciant, a ajuns judecat și închis în temnița din Nizza. În una din nopțile trecute a început să sbiere, trezind pe păzitorii chisorii cu strigătul: „vai mama mea moartă“. Aceștia nu-și puteau închipui l'a ajuns pe bietul om, căci doar ei puteau ști din temniță cum se află mama. Dimineața s'a aflat, că într'adevăr mama lui din cauza fiului său ajuns în robie sinucis.

Băiat ucigaș. Un băiat de 14 ani cu numele Gottfried Gregora din Viena a plântat un euțit lung în spinarea mamei sale, din cauză, că acesta a bătut pe mama.

Greșală în numărarea anilor. Când s'au implinit 1913 ani dela nașterea Mântuitorului Isus, vine un astronom învățat, cetitor de pe stele) și spune că am greșit cu numărarea anilor, pe care socotim dela nașterea din Vifleim, de unde de atunci s'au implinit 1917 ani. În anul 1913 câți am numărat noi. Dânsul documentează spusele cu multe date, și a făcut mare mirare în lume și au gândit multor învățați, cercetând, dacă dreptate astronomul, sau nu.

Dar american pentru vindeț racului. Din țara stăpânitorilor de dolioane, — pe cari, nouă ne cade să le scriem, da încă să le avem, — se ștește că miliardarul Phipps, a dat 10 dolioane dolari, cu cari să se zidească tale anume pentru ceice sufer de racosmos lucru, când își aduc aminte de ceice suferesc, pe lângă neagra și de dureri trupesti.

Judecat la moarte pentru spionaj. Pe vremea războiului balcanic s'au auzit frații Iandrici fac spionaj la noi în țară pe sama altei împărății. Dovedind în noviața lor, unul dintre ei, care era ofițer, a fost judecat în zilele trecute la moarte prin ștreang. — Aceasta e pedeapsa celor ce își vând țara.



**Dintr'o nefericire în alta.** Când se face în spitale, vre-o operațiune, pentruca bolnavul să nu se trezească din adormit, i-se pune pe față un obrăzar înmuiat în ceva leac amețitor. La un spital din Triest, medicul era ocupat chiar cu o operațiune la un băiat, când, nu se știe din ce cauză, obrăzarul de pe față bolnavului a luat foc, producându-i rane atât de grele încât a murit între dureri mari.

**Sfaturi de rege.** Regele Spaniei a scris o carte pe care o împărțește pe nimica între economii țării sale. În ea se cuprind sfaturi folositoare, cum să se facă ca și cel mai sărac petec de pământ se aducă folos stăpânului său.

**Să-și doarmă somnul de veci în pământul strămoșesc.** Pe una din liniile ferate din Rusia, călătoria un chinez, având pus sub banca, pe care ședeă un pachet mare. Conducătorul trenului voia să știe ce are chinezul în pachet, dar acesta nu era învoit să-i dea lămurirea cerută. Chemat fiind un jandarm, au desfăcut pachetul în fața mai multor călători, cari au rămas îngroziți de cele ce au văzut ascuns în legătură. Era adevărat un trup de om tăiat bucăți și învâlit în foi de tăbac, ca să nu miroase. Luat de scurt, chinezul a mărturisit totul. Cadavrul era al unui unchiu de al său, mort în Rusia de moarte naturală și nepotul neavând parale să-l pună în copârșeu și să plătească transportul până acasă, s'a hotărât a-l duce așa ascuns și a-l îngropă în pământul patriei sale.

**Cu ivirea primăverii.** De-odată cu caldele raze de soare, prevestitoarele primăverii, s'a ivit și capul hădșos al cumplitelor boale *ciuma*. Ci-că în ținutul Kirki-jilov din Rusia s'a lăsat înspăimântător această epidemie. S'au luat măsuri de apărare și combatere atât în Rusia cât și în țările vecine. În România, călătorii sosiți din părțile acelea, vor fi supuși cercetării medicale, iar mărfurile sunt oprite a intra în țară.

**Se urcă anii de slujbă.** Ceice, în urma școalelor ce le-au isprăvit, aveau până acum dreptul de a servi la miliție numai un an, de acum încolo vor sluji doi ani, conform unei legi care acum se face. Anul prim il vor servi învățând instrucția militară, iar în al doilea ca ofițer, dacă pot pune examenul cerut. În schimb nu vor mai fi chemați la deprinderi de arme, ca până acum.

**Trenurile puse sub pază.** Fiindcă în timpul din urmă s'au întâmplat o mulțime de jafuri și furturi în trenuri și o sunedenie de alte nenorociri, direcțiunea căilor ferate va pune dela 1 Martie, în fiecare tren de persoane polițiști anume, cari vor supraveghea pe călători și vor fi de ajutor oamenilor în orice primejdie ar ajunge. Totodată vor controla și dispune ca trenurile să plece din gări la timpul prescris, iar nu mai iute sau mai târziu, ca prin aceasta să se încunjure multele ciocniri, cari numai din mersul neregulat s'au putut întâmpla.

**Furtună.** O furtună groznică ce s'a deslănțuit asupra orașului Lyon (Franța), răsturnând case mari, a făcut o stricăciune de peste un milion marce. Tot o vijelie groznică a răsturnat un tren de persoane pe linia dintre orașele Milano—Paris, îngropând sub el mai multe persoane.

**Impărțire de sămânțe de nutrețuri.** Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiu” aduce la cunoștința membrilor Reuniunii, că a prolongit termenul până la 13 Martie n. c. pentru înaintarea rugărilor pentru împărțirea între membri și în mod gratuit a sămânțelor de trifoiu, de luțernă și de napi de nutreț. Cererile să pot trimite și pe corespondență simplă la adresa secretarului Victor Tordășianu în Sibiiu.

**Un câne turbat a sărit** — dupăcum ni se scrie — asupra la vr'o 15 persoane în comuna Cisnădie de lângă Sibiiu. Asta s'a întâmplat Duminecă și Luni acum, când cânele a umblat pe toate străzile comunei. Ba Luni, pe la 10 ore înainte de amiază, eram tocmai în piață, unde am văzut cum a venit înfuriatul câne și a început din nou a sări asupra oamenilor. De aci a luat-o spre câmp, unde a fost întâlnit de vânătorul Binder, care l'a împușcat. *Un abonat.*

**Pentru cei fără de pâine.** Muncitorii fără de lucru din Budapesta au ținut o mare adunare, cerând guvernului să le dea ajutor sau de lucru, căci sunt amenințați să piară de foame. Guvernul a hotărât să împartă între cei mai lipsiți suma de o sută mii coroane.

**Cum și-a apărat cinstea.** La un doctor din Oradea-mare s'a prezentat zilele trecute Gavrilă Marchiș din *Belmarkaszek*, ca să-i vindece o rană cauzată de un cuțit. Întrebat ce a pățit, a spus medicului o întâmplare, care pe cât e de șoadă, pe atât de mult arată, cum e în stare o adevărată soție să-și apere cinstea. Gavrilă Marchiș, a fost dus în America de 5 ani. Acasă a lăsat o soție tină și frumoasă cu o copilă de câteva luni. Mergându-i bine în America, a strâns o frumoasă sumă de bani și apucându-l odată dorul de casă, s'a hotărât să vină, dar fără să deie de știre soției. Pe drum a făcut planul, cum ar putea pune la probă credința nevestei sale. Fiind schimbat acum atât la față cât și la port i-a succes a seduce pe femeie, că e un străin, venit din America, de unde aduce pentru ea o carte dela bărbatul ei. Femeia bucuroasă de cele aflate din epistola și din vorbele noului venit, l'a omenit cum se cuvine; iar când străinul a cerut sălaş, i-a dat, așternându-i patul în o altă odaie. Femeia nu observase, că prea se uita cu drag la ea străinul și că din când în când îl podideau lacrimile, cari erau lacrimi de bucurie. Când să se culce, omul, — care era bărbatul ei, nemai putându-și astămpăra dorul, a sărit la femeie să o sărute, fără să se descopere, cine e el. Aceasta a luat un cuțit și l-a implantat în spinarea bărbatului, vrând să-și apere cinstea de soție credincioasă. Descoperindu-se taina, s'au îmbrățoșat mai cu foc, și bărbatul a suferit cu plăcere rana, pricinuită de credincioasa soție.

**Numerii vorbesc.** Un om, care a avut răgaz, a socotit bătăile din lumea întreagă, întâmplare dela 1618 până în 1905. Din aceasta socoteală reiese, că în acești 287 ani s'au întâmplat 1044 lupte pe uscat, 122 pe apă, 490 asedii (impresurări) de cetăți și în 44 de cazuri unii s'au predat fără a ținea lupta. Acest om a mai socotit și numărul morților din aceste lupte, dar noi nu-l mai scriem, căci atât e de mare, că mulți din cetitorii noștri nu ar crede să fie adevărat.

## ECONOMIE

### Feluritele soiuri de pământ

Pământul din hotarul unei comune nu e peste tot locul de același fel și nu e deopotrivă de roditor. Din cauza aceasta vedem, că plantele nu cresc și nu se dezvoltă deopotrivă, ori și unde și în orice fel de pământ.

Plugarul are neapărată lipsă să cunoască feluritele soiuri de pământ, să știe cum se poate îmbunătăți fiecare soi, cum ce putere hrănitore are fiecare și cari plante, — cari sămânături, — se dezvoltă și reușesc mai bine în cutare fel de pământ. Fără cunoștințele acestea, vedem că de multeori plugarii se înșală în așteptările lor. Lucrul le este zădarnic și lipsit de câștigul dorit.

Adevărul acesta iasă mai bine la iveală, când se întâmplă ca hotarul unei comune să fie comasat. Atunci, de regulă îi auzim pe săteni plângându-se, că sămânăturile sunt mai slabe, nu se mai dezvoltă și nu mai rodesc ca înainte de comasare.

Același lucru se întâmplă, când cutare plugariu, mai puțin priceput, cearcă să facă vre-o inoie în ale plugăritului. Voinđ și el să samene trifoiu ori luțernă, să sădească un măr sau un prun, nu caută să afle, care pământ le priește mai bune, samână și sădește unde-i vine lui la socoteală. În pământul potrivit pentru luțernă, samână trifoiu. Acolo, unde ar trebui să samene grâu, samână orz ori săcară și unde ar trebui să sădească meri, sădește pruni. Urmarea este, că încercările săvârșite pe dibuite nu duc la nici o ispravă de dai Doamne. De aci apoi pagubă, neîncredere, bărfeli și învinuiri de tot felul: Că timpul n'a fost potrivit, că n'a vrut Dumnezeu și altele. „Ajutăți și Dumnezeu încă își va ajuta”.

Dacă sătenii noștri ar căuta să cunoască cât mai temeinic feluritele soiuri de pământ și să știe, cari sămânături se potrivească mai bine pentru cutare soi de pământ; de bună samă, că n'ar avea să îndure atâtea neajunsuri și de multeori și pagube.

Pătura de pământ, pe care o lucrăm cu plugul, cu sapa și cu hârlețul, cuprinde în sine mai multe materii hrănitore pentru plante. Cu cât va fi pătura aceasta mai groasă, — mai afund lucrată, — cu atât va fi mai priincioasă pentru sămânături.

Gunoiul este mijlocul prin care pământul se face mai bun, mai bogat în materiile hrănitore pentru plante. Aerul, căldura, lumina și apa sunt lucrătorii, cari, cu puterea lor nevăzută, descompun gunoiul și prefac materiile hrănitore din pământ într'o umezeală, pe care rădăcinile plantelor o sbeau și ridicându-se în sus, hrănește plantele, le dă putere și le face să rodească.

Hrana aceasta a plantelor e asemănătoare cu hrana omului. Omul lipsit de hrană tânjește, slăbește din ce în ce și în cele din urmă moare. Plantele, lipsite și ele de hrana trebuincioasă tânjesc, se ofilesc și în cele din urmă pier.

Dumnezeu a rânduit pentru fiecare fel de vietate altă hrană. Unele se hrănesc cu grăunțe, altele cu vermi și gândaci și altele numai cu carne. Plantele, după felul lor, au și ele lipsă de mai multe feluri de hrană.

În feluritele soiuri de pământ nu se află în fiecare aceeași putere, aceeași hrană

și în aceeași măsură. Alta este hrana și puterea care se află în pământul negru și alta este hrana și puterea care se află în pământul năsipos. De aceea vedem că plantele nu reușesc toate în unul și același fel de pământ.

Unele dintre plante iubesc pământul închegat, altele iubesc pământul năsipos. La unele le place pământul apătos, la altele le place pământul văros și la altele le place pământul petros. Fiecare iubeste pământul acela, în care poate să-și afle hrana de care are mai multă lipsă, ca să poată crește și să se poată desvolta.

Creșterea și dezvoltarea plantelor atârână în mare măsură și dela felul cum se lucrează pământul și cum se gunoeste.

Plugarii noștri români, în partea cea mai mare, se țin și acum morțiș de ceiace au învățat dela bătrâni. Nu fac arături de toamna și nu ară destul de afund. Ei uită, că pământul e tot mai stors de hrană și are lipsă să fie îmbunătățit prin o lucrare mai cu pricepere și prin gunoie.

(Va urma).

## Prăsierea viței de viie.

Scrisoarea a VI-a.

*Dragă prietene,*

Înainte de plantare mai luăm odată la mână vița de vița și examinăm locul altoit. Acele vițe, cari la acest loc ar arăta cea mai mică găurice, sau s'ar căscă, să n'o plantăm la nici un caz, căci nefiind destul de vindecată la acel loc, incetul cu incetul, intrând aier acolo s'ar putrezi.

Vițele scoase din școala de altoit, aproape toate, au două rânduri de rădăcini: *principale* și *laterale*. Cele principale sunt date chiar din nodul de din jos, iar cele laterale de pe coturul viței. În ziua când plantăm, sau înainte de plantare cu o zi, cel mult cu două, e bine ca aceste rădăcini să le scurtăm, anume: cele principale le lăsăm de 6-10 cm., cele laterale le rătăzăm de tot, dacă cele principale sunt destul de frumoase. Lugerul crescut în școala de altoit îl retezăm pe 2-3 ochi. Retezătura să se facă deasupra unui ochiu bine dezvoltat.

Vița astfel preparată să n'o lăsăm mult în atingere cu aierul, căci rădăcinile ei fiind foarte gingașe, s'ar uscă în curând. Mai bine e dacă — după ce am pregătit vița în felul descris mai sus — preparăm într'un vas un fel de cir din apă, bălegar de vită și lut (pământ cleios), unde pastrăm vița până la plantare. În nici un caz să nu facem acest lucru cu mult înainte de plantare, ci numai c'o zi, cel mult cu două.

Gropile, în cari plantăm vița, se fac dela par la o distanță de 10 cm. În locurile unde grindina strică adese samănăturile, e bine ca groapa să se facă de așa, ca parul să scutiasea într'u câțva vița, când s'ar întâmplă să fie astfel de „vremuri tari“. Gropile să se facă așa de largi, ca să putem umbla ușor cu mâinile în ele, să putem batuci și cu piciorul pământul, în jurul viței. Pentruca pământul scos din gropi să nu se uște prea tare, e bine ca gropile să nu le facem prea curând, ci atunci când plantăm.

Cu bine

V. Zdrenghea.

**Dela „Reuniunea sodalilor români din Cluj“.** *Convocare.* În înțelesul § 13 din statute, avem onoare a convoca pe toți domnii membri onorari, fundatori, ordinari și ajutători la *Adunarea generală* a „Reuniunii sodalilor români din Cluj“ pe 8 Martie n. 1914, d. a. la orele 3, în localul Reuniunii (Strada Jokai Nr. 6), cu următorul program: 1. Deschiderea adunării. 2. Raportul comitetului pe anul de gestiune 1913. 3. Raportul cassarului și proiectul de budget. 4. Alegerea unei comisii pentru examinarea raportului general a sociilor și a proiectului de budget. 5. Alegerea comitetului. 6. Eventuale propuneri. 7. Inchiderea adunării. Cluj, la 1 Martie 1914. — *Dr. Simeon Nemeș*, președinte, *Petru Sănmiclăușan*, secretar.

## Ultime știri.

Din dietă.

În ședința de azi, Joi, s'a desbătut tot asupra contractelor cu societățile de navigațiune, iar după aceea deputatul Beksid a făcut întrebare asupra procesului Rutenilor din Sighetul Marmăției.

La încheierea foii primim știrea, că s'a început discuția și asupra vorbirii lui Tisa despre consfătuirile de pace cu România. Din partea partidului muncii (cel guvernamental) vorbește deputatul Iakabfi, care primește toate cele spuse de Tisa în vorbirea lui. Iakabfi află cu cale pașii întreprinși de Tisa pentru a se ajunge la o înțelegere cu România.

Măne, Vineri, vorbește deputatul nostru, dl **Dr. Teodor Mihali**. Mai sunt înștiințați să vorbească Farkas și Richter din partidul muncii, iar din opoziție Aponi, Betlen, Vertan, Poloni și Deji. Sâmbăta, Luni și Marți dieta nu va ține ședințe. Mercuri se va continua discuția asupra acelor obiecte, cari vor rămâne din săptămâna asta. Măne, Vineri, de sigur că nu se va încheia discuția asupra vorbirii lui Tisa, ci o să urmeze și Mercuri.

**Atentatorii dela Dobrițin.**

Dându-se de urma unei fotografii a lui Cătăraș, aceasta a fost arătată personalului dela hotelul, unde a tras Cătăraș în Cernăuți, precum și oficianților dela posta de acolo. Cu toții au recunoscut, că el este unul dintre cei care a dat pachetul la poștă.

**Despre mobilizări în Rusia**

se scrie meru în diferite gazete din Germania și Franța. Adevărata stare a lucrurilor în Rusia e însă greu a se afla. Meru se spune despre „mobilizări de probă“, al caror scop numai Rușii îl vor fi știind sigur.

**Alegerea dela Lugoj.**

Deputatul dietal al Lugojului a fost numit membru în Casa magnaților. De aceea a trebuit să se mulțumească de deputație, rămânând ca să se facă o nouă alegere la Lugoj. Românii au voit să pună un candidat național, dar s'au lăsat de gândul acesta, fiindcă conducătorii soviniști ai comitatului deja dela început n'au respectat legea. Ei au pus adică ziua alegerii pe 9 Martie n., fara a mai ține seamă de termenul de 14 zile, cu cât trebuie hotărât înainte ziua unei alegeri. Între astfel de împrejurări România n'ar mai fi putut face pregătirile de lipsă. De aceea toți membrii partidului național român sunt rugați să nu iee parte la alegerea din 9 Martie și să nu voteze cu nimenea.

## Călimdarul Poporului pe 1914.

e pe isprăvite, mai avem din el numai puține exemplare. Cine dorește să-l aibă, să grăbească până mai sunt. Cele cuprinse în acest călimdar sunt vrednice a fi cetite chiar și de aceia, cari mai au vr'un călimdar. Cine știe ce se mai poate întâmpla azi-mâne în Balcani, de aceea am adus în „Călimdarul Poporului“ mapa țărilor balcanice. Prețul unui exemplar e 45 bani cu trimiterea pe poștă.

## Spre știre.

Numeri de probă încă trimitem la dorință oricui. E de ajuns a ni se scrie pe o carte postală numai adresa cum se cade a celui care dorește numeri de probă. Pe abonații cei vechi îi rugăm să stăruiască în cercul cunoscuților lor, ca cât mai mulți să aboneze „Foaia Poporului“, care e cea mai veche și mai bună foaie populară. Fiecare abonat vechiu va face bine să câștige măcar un abonat nou, ca astfel înmulțindu-se abonații foii, să o putem face tot mai bună, spre ciuda acelor, cari vreau să ne înfrice cu procese și noua lege de presă. Bani se pot trimite și la olaltă cu un singur mandat (utalvány), numai adresele să fie toate bine scrise și descurcate. Toți abonații cei noi primesc în cinste și câte un *Călimdar de perete*, care e frumos tipărit în color și cu mai multe chipuri.

Foaia nu o putem da pe așteptare, fiindcă aceasta ne prea îngreunează purtarea socotelilor pentru cari nu plătesc la vreme. De aceea să nu se supere ceice ne-au cerut amânare de plată, iar noi nu le-am putut împlini dorința. Purtarea la astfel de socoteli, cu sutele de restanțe, ne ar incurcă și îngreună administrația din cale afară de mult.

**Bioscopul Apollo.** După cum se vedește, direcțiunea Bioscopului Apollo va reprezenta Luni și Marți, în 9 și 10 Martie n., un nou program, care până de prezent nu s'a putut vedea decât în orașele mari. E vorba de cea mai din urmă invenție a lui Edison: **Reprezentării de Kinetofon**, senzația cea mai nouă și mai mare a veacului al 20-lea. După o muncă îndelungată, în sfârșit i-a reușit lui Edison (marele inventator al gramofonului, fonografului etc.) a iscodi și aceea, ca **tablourile mute**, ce se arătau până acum pe pânzele albe ale cinematografelelor, să vorbească, să cânte etc. În urma acestei împrejurări, omul poate cu adevărat crede, că totul să petreacă în natură. Se spune, că însuși Maiestatea Sa, când a văzut reprezentării cu Kinetofonul lui Edison, s'a exprimat: „Aceasta e doar viața însăși“, „Invenția asta e colosală“, „E foarte interesant, ceasuri întregi aș putea privi“. — Reprezentațiile de Luni și Marți vor avea loc după amiază la orele 3, 4 $\frac{1}{2}$ , 6 $\frac{1}{2}$  și 8 $\frac{1}{2}$  seara. Prețul locurilor: Locul I 2 coroane, Locul II 1 cor. 20 bani, Locul III 40 bani. — Asupra acestui interesant și senzațional program atragem atenția cetitorilor.

Editura și tiparul „Tipografia Poporului“

Redactor resp.: Nicolae Bratu.

*Nicolae Bratu*

**Poșta Redacției și a Administrației.**

*In spital.* Înțelegem durerea, ce o poate simți cineva între astfel de împrejurări. Cele trimise sunt însă puțin potrivite de publicat.

*Abonatul 8218.* Mai avem, puteți trimite.

*Abonatul 2077.* De prezent nu cunoaștem amănunte asupra primei întrebări. Când vom ști o să punem în foaie. Celelalte s'au împlinit conform dorinței.

*Abonatul 72.* Cele scrise ne miră din cale afară. Doar foaia sosește totdeauna în Alba-Iulia cel mai târziu Sâmbătă dimineața. Prin urmare e preste puțină, ca Dumneata să o capeți numai Marța sau Mercuria. Ceva nerânduală poate fi numai la poșta de acolo. Te rugăm a face atent pe poștar, iar dacă nici în viitor nu-ți va da foaia regulat, atunci să ne scrii nouă și o să cerem cercetare din oficiu. Pentru orice noi facem totul ce putem, cu atât mai mult pentru Dumneata, care ai foaia de 17 ani.

**Târgurile de țară.**

(Ziua târgurilor e după calendarul vechi).

24 Februarie: Cincu mare, Petriș, Sighetul Marmăției.

25 Februarie: Dalboșeț, Hadad.

26 Februarie: Seps-Sân-Georgiu.

27 Februarie: Mălâncrav (Almakerék), Cluj, Haroscherek, Olafalău mare, Șomcuta mare.

1 Martie: Oradea mare, Orăștie.

2 Martie: Aletea, Berzava, Bichiș, Ciomadul sârbesc și nemțesc, Györök, Jombolia.

3 Martie: Baia mare, Dezna, Sighișoara, Vințul de sus.

4 Martie: Cubin, Zlagna.

5 Martie: Baia de Criș, Bălcaci.

**Prețul bucatelor**

In SIBIU la 3 Martie st. n.		Cor. 20.— până 21.60 de hectolitru	
Grâu . . . . .	9,60	10,80	"
Săcară . . . . .	5,60	6,80	"
Orz . . . . .	10,—	11,20	"
Ovăș . . . . .	4,—	5,50	"
Cucuruz . . . . .	20,—	23,—	"
Făină Nr. 3 . . . . .	36,60	36,60	la 100 chilo
" " 4 . . . . .	35,80	35,80	"
" " 5 . . . . .	35,—	35,—	"
Slănină . . . . .	160,—	160,—	"
Unsoare de porc . . . . .	160,—	164,—	"
Sân brut . . . . .	56,—	64,—	"
Sân de lumină . . . . .	80,—	85,—	"
Sân de lumină todit . . . . .	100,—	104,—	"
Săpun . . . . .	86,—	70,—	"
Fân . . . . .	5,60	7,—	"
Lemne de foc neplutite . . . . .	8,—	9,10	la met. cub
" " plutite . . . . .	7,20	7,70	"
Spirț rafinat . . . . .	2,12	2,12	"
Spirț ordinar . . . . .	2,28	2,28	"
Carne de vită pentru supă . . . . .	1,12	până 1,60	la chilo,
" " friptură . . . . .	1,60	1,80	"
" " vițel . . . . .	—,80	1,60	"
" " porc . . . . .	1,40	1,20	"
Ouă 10 bucăți . . . . .	—,50	—,67	"
Un pătrar de miel . . . . .	1,60	2,50	"
Carne de cal . . . . .	—,80	1,20	"

**In BUDAPESTA 4 Martie n. st.**

Grâu de Tisa 78 chilo Cor.		12,65 până 12,87 la 50 chilo	
Săcară . . . . .	79	12,60	12,97
Orz . . . . .	9,13	9,22	"
Ovăș . . . . .	7,—	7,60	"
Cucuruz . . . . .	7,55	8,20	"
	7,—	7,15	"

**Prețul banilor In 4 Martie, n.**

	Cor.	cumpărat	vândut
Galbeni . . . . .	11,32	11,42	
100 Lei, hârtie . . . . .	93,30	93,60	
100 Lei, argint . . . . .	90,—	93,30	
Lire turcești, aur . . . . .	31,40	21,64	
1 funt sterlingi englezești . . . . .	25,84	24,04	
100 marco, aur . . . . .	116,90	117,85	
100 hârtie . . . . .	116,90	117,35	
Napoleon . . . . .	18,86	19,10	
100 Ruble rusești, hârtie . . . . .	252,—	254,—	
100 " argint . . . . .	242,—	245,—	

**Loc deschis.**

Atragem atențiunea cetitorilor nostri asupra renumitei fabrici de lumini și săpunuri Gustav Meltzer din Sibiu. Această firmă e una dintre cele mai de frunte, în țara întreagă. Cumpărătorii sunt serviți cât se poate de prompt și conștientios, la comande de lumini de ciară pentru biserici, înmormântări, pomene și parastase. Prețurile sunt cât se poate de ieftine. Când comandați, în persoană sau prin poștă, spuneți că ați cetit în „Foaia Poporului“, și o să căpătați o marfă foarte bună.

Din Budapesta. Cine are orice afacere în Budapesta să-i scrie dlui L. Olariu, funcționar în ministeriu. D-sa a deschis în Budapesta un birou de informații pentru Românii din provincie ca să-i scape din mâinile agenților jipuitori.

Cine vrea să-și cumpere motoare bune, ori vre-o moară, ori alte mașini să-i ceară sfatul dlui Olariu. Cine are ceva de vânzare, cine are lipsă de un împrumut ieftin, cine are orice altă afacere în Budapesta, să-i scrie dlui Olariu, căci va fi îndreptat spre bine și va primi deslușiri corecte.

La dorință trimite gratuit planuri de mori, cataloage de motoare și alte mașini. Adresa: L. Olariu, Budapesta, II., Margitkört 11.

Idealul damelor este de a dispune de o frumoasă culoare a feței și de un palid teint aristocratic, cari sunt semnele unei adevărate frumuseți. Fără sbârcoi, fără bubulețe, fără roșeață; pielea sănătoasă și curată, aceasta este ținta și rezultatul la care se poate ajunge prin întrebuintarea de Crème Simon, Poudre și Savon Simon. Pretindeți-o sub marca adevărată.

**O moșie**

pe hotarul Turdei, în mărime de 229 jug. □ pământ arător, pășune și fânaj, e de arădat cu 1 Aprilie 1914. Reflectanții să se adreseze la dl Dr. Octavian Russu, avocatul „Albinei“ în Sibiu. 1633

**Un tânăr**

comerciant român, în etate de 27 ani, are prăvălie de coloniale și delicatose, modern aranjată într'un oraș mare, din Ardeal, voiește a se căsători cu o deșoară tânără, plăcută, cu avere. Respectiva să fie solidă și aplicată a mă ajută în conducerea prăvăliei. Epistole serioase provăzute cu fotografie rog a se adresa la administrația acestui ziar sub deviza „Orfan comerciant“, de unde se vor trimite mie. Discreția chestie de onoare. 1612

**Unul sau doi băieți.**

se primește ca învățăcel la Ioan Borcia, măiestru faur în Sălăște (comitatul Sibiuului). 1639

**Boltă de arădat.**

Din cauze familiare se află de dat în arădă o boltă, cu trei încăperi, așezată în drumul țării, curte mare, sură, grajd, fântână în curte, grădină cu pomi și de legumi, 10 jugăre pământ foarte bun din care o parte e sămănat cu grâu, trifoi și lucernă. drept de pășune de 4 vite și doi cai gratis. Boltă se află într'o comună nu chiar departe de Sibiu. Scrisorile sunt a se adresa la administrația „Foi Poporului“, de unde se vor trimite respectivului spre care scop trebuie adăugat o marcă de 10 bani. 1636

**Un învățăcel**

să primește momentan în Ille Măgean, croitor în Sălăște (comitatul Sibiuului). 1615

**Un măiestru morar**

caută loc la o moară cu motor. Doritorii să se adreseze la Pamfille Morariu în Fofeldea (Fófeld, u. p. Halmány). 1647

**O curte**

cu mai multe odăi, sură și grajd etc., din Sibiu, târgul vitelor 4a. precum și curtea de sub 4b cu odăi și cu un atelier (lucrătoare), sunt de vânzare. Doritorii a se adresa la Nr. 4a. 1644

Tot felul de

**Semințe agricole și de grădinărit**

se căpăță la

**Magazinul agricol**

Proprietar: Const. Băila din Sebeșul-săsesc (Szász-Sebes).

Sămânță de trifoiu, lucernă, dif. ierburi, napi de nutreț, mazărice, mohor, tot felul de legumi și flori; cepșoară lungureață și boboloață (arșajic) etc. etc.

**Numai semințe garantate!**

Vânzare în mare și mic!

**20.000 bucăți altoi de pomi**

curădăcină, de 2 ani, soiul nobil, desert și diferite vinuri, în cantitate mai mică de vânzare la Lengyel Sándor și consoți în Pankota.

**Trăsuri**

fără număr, ca și trăsurile private, stau onoratului public totdeauna la dispoziție.

Prețuri după înțelegere, dar la nici un caz mai scump decât după tariful de trăsuri.

Comandele se pot face prin telefon Nr. 76 sau Heideng. Nr. 18.

Cu toată stima  
H. Hann.

**Cino n-o de vânzare lemn de destejar**

trunchiu dela 15 centimetri diametru grosime în sus până la 80 sau 100 cm., să se adreseze la I. Petrașcu în Sibiu, strada Căminului Nr. 30, amintind totodată și prețul cum le-ar putea prodă la gara cea mai apropiată. Prețul să se comunice pro metru lungime și cubic. 1634

**Cafea cu 50% mai ieftină!**

Cafea americană foarte croșătoare și foarte aromatică. Un săculeț de probă (5 chilogram) se trimite pe lângă prețul de 10 coroane, jumătate punct țelu de primul rang cor. 2— franco cu rambursă.

**A. SAPERESCU** 1563  
Export de cafea și țelu. Tiszabogdány 356

**O moșie**

de 600 jugăre catastrale pământ bun de arat (moșia Zsombory) pe hotarul Zutor și Jomborul mare (Magyar Zsombor), comitatul Clujului a fost vândută pe un preț bagatel de 200 cor. pro jugăr cat. în licitație.

Plus-oferte cu 10% vadiu să pot înainta până la amiază în 14 Martie a. c. st. n. la judecătoria cercuală din Hida (Hidalmas).

Un castel mare domnesc încă a fost vândut numai cu 16000 cor. Pentru acesta încă se pot face plus-oferte.

# „SECAȘANA“

casă de credit și economii, societate pe acții în Ludoșul-mare  
Nagyludas (comitatul Sibiu).

## Convocare.

Domnii acționari ai casei de credit și economii „SECAȘANA“ sunt invitați prin aceasta în virtutea §. 29 din statutele societății la

### a VI-a adunare generală ordinară,

ce se va ține în Ludoșul-mare, la 22 Martie st. n. 1914, la ora 1 după amiază în localul băncii cu următoarea

#### Ordine de zi:

1. Raportul direcțiunii, bilanțul anului 1913 și raportul comitetului de supraveghiere.
2. Aprobarea bilanțului pe anul 1913, distribuția profitului curat și votarea absolutului direcțiunii și comitetului de supraveghiere.
3. Fixarea prețului marcelor de prezență și a taxei de cărușie pentru membrii direcțiunii și ai comitetului de supraveghiere.
4. Alegerea alor 2 membri în direcțiune în locul celor sortați.

Domnii acționari cari vor să participe la adunarea generală în persoană sau prin plenipotențiați, în conformitate cu §. 32 din statute, sunt rugați a-și depune acțiunile și eventual dovezile de plenipotență cel puțin cu 1 oară înainte de începerea adunării la casa societății în Ludoșul-mare, sau cu 3 zile înainte la casa institutelor „Albina“, „Porumbăceana“ din Porumbacul-inf., „Mărgineana“ în Poiana și „Poporul“ în Săliște.

Ludoșul-mare, în 25 Februarie 1914.

#### Direcțiunea.

### Bilanț cu 31 Decembrie 1913.

Active - Vagyon Merleg számla 1913. dec. hó 31-én. Pasive - Teher

K f	K f
Casa în numărar — Pénztári készlet 4,473.55	Capital social 600 buc. acții à K 100 — Részvénytőke 600 drb. à 100 K 60,000.—
Cambii de bancă — Bankszeri váltók 139,969.—	Fondul de rez. — Tartalék alap 6,941.86*
Imprumuturi ipototecare — Jelzálogos kölcsönök 25,854.—	Fondul de pens. — Nyugdíjalap 567.85
Imprumut. pe oblig. cu cavenți Kötlevény kölcsönök kezesség mellett 31,199.50	Fond. de binefaceri și cultural Jótékony és művelődési alap 849.32
Acții — Részvények 600.—	Depuneri spre fructificare — Takarékbetétek 26,307.94
Capital social nelucrat — Be nem tolyt részvénytőke 15,752.—	Reșcont — Visszeszámitolás 79,615.89
Mobilier — Berendezés 100.— după amortizato — leirás után 50.— 50.—	Diversi creditori — Különböféle hitellezők 47,824.81
Interese restante — Hátralékos kamatok 5,521.11	Dividendă neridicată — Fel nem vett osztalék 198.—
223,419.16	Interese trans. anticip. — Előlegezett átmeneti kamatok 3,068.06
	Profit curat — Tiszta nyereség 6,955.42
	223,419.16

\* Cu dotația din Astan face 9,503.—

### Contul Profit și Pierdere.

Debit — Tartozik. Nyereség és veszteség számla. Credit — Követel.

K f	K f
Interese — Kamatok : pentru dep. spre fructif. — Betétek után 1,810.23	Interese — Kamatok : dela escont — lo- számitolt váltók után 13,322.96
pentru reșcont — Visszeszámitolt váltók után 6,875.31	dela imprumut. hipot. — Jelzálogos kölcsönök után 2,318.37
pentru alte imprumuturi — Más kölcsönök után 3,731.04 12,416.58	dela imprum. pe oblig. cu cavenți — kötelezvény kölcsönök után 8,053.75 18,895.08
Spese — Költségek : Salariu — Fizetések 1,500.—	Provizioni și alte venituri — Jutalékok és más jövedelmek 4,163.23
Chirie — Házbér 100.—	
Spese de brou — Irodai költség 664.55	
Porto postal — Postabér 70.46	
Marce de prezență — Jelenlétdíjak 66.— 2,101.01	
Dări — Adók : Direcția, comitat. și comunală — Allami, megyei és községi 1,099.50	
10 % după inter. de depun. — Tőkekamat adó 183.13	
Competențe de timbre — Bélyegilletők 57.67 1,340.30	
Amortizare — Leirás din mobilier — leirás a berendezésből 50.—	
Profit curat — Tiszta nyereség 6,955.42	
23,163.31	23,163.31

Ludoșul-mare, în 31 Decembrie 1913.

Ieronim Spornic m. p. director executiv. Alexiu Stalcu m. p. casier.

### DIRECȚIUNEA—AZ IGAZGATÓSÁG:

Nicolae Dobrotă m. p. președinte — elnök. Ioan Mărginean m. p.

A. Staicu m. p. I. Spornic m. p. Ilie Zidu m. p.

Ioan Bergizan m. p. Teodor Sărbu m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat conturile prezente și le-am aflat în deplină ordine și în consonanță cu registrele institutului — Aláírott felügyelő bizottság jelen számlákat felülvizsgáltuk és azokat rendben és az intézet könyveivel összehangzásba találtuk.

Ludoșul-mare — Nagyludas, în 21 Februarie 1914.

Jacob Manuil m. p. președinte — elnök. I. Staicu m. p.  
Nicolae Mufiu m. p. G. Comșa m. p. I. Neamțiu m. p.

## Mai mult efect decât uleul de pește

are Emulsiunea-Uleul de pește al lui Scott. Explicarea zace într-aceea, că încercata Emulsiune alui Scott, pusă de mai multe decenii în circulațiune, a depărtat din ea părțile neplăcute ale uleiului de pește, precum mirosul greu și miștuirea îngreunătoare. Emulsiunea lui Scott e de fapt atât de ușoară la consumat, încât și copilul din leagăn o ia bucuros și astfel îi ușurează ieșirea dinților. Asemenea folosirea Emulsiunii lui Scott le asigură mlădițelor tinere întărire de oase și constituție sănătoasă, cele mai bune arme pentru lupta vieții în viitor.



De aceea nu dați copiilor uleu de pește, ci dați-le Emulsiunea lui Scott, care este dulce și smântânoasă și care are același efect atât vara cât și iarna.

Prețul unei sticle originale 2 cor. 50 lit. De vânzare în toate farmaciile. Trimitându-se 50 lire în mărci postale la adresa SCOTT & BOWNE, O. m. b. H., Wien, VII și pe lângă provocare la ziarul acesta, să trimită prin o farmacie un pachet de probă gratuit 100



După cum susține știința de azi, Odoșul dovedit ca cel mai bun mijloc pentru dinți și gură.

Prețuri: sticlă mare K 2.— mică 1.—

## Dentist V. MUNTEAN

lipsește din Sibiu până la finea lunii Martie a. c.

1641

## Pari de viae

Pari pentru hemei Lemne de clădire de diferite mărimi

tot felul de scânduri

se vând zilnic în magazinul meu de lângă gara din Orlat

A. GERSON ORLAT (Szeben m.)

## Mare succes

au înscrutele în „Foaia Poporului“ unde sunt citite de mii de persoane de pretutindena din toate țările și din toate cercurile sociale, atât inteligentă cât și popor.

De aceea „Foaia Poporului“ este cel mai potrivit organ pentru publicarea a tot felul de înscrute: pentru ocuparea sau căutarea unui post, apoi pentru vânzări, arândări, cumpărări, deschideri de prăvălii și alte instituții, cum și anunțarea a tot felul de mărfuri și articole ce trebuie persoanelor singuratice sau în familie. — Informații asupra prețului înscrutele se dau cu plăcere la

Administrația „FOIA POPORULUI“

Eu sunt fără îndoială în stare, prin mărfurile produse în fabrica mea, de-a mulțumi pe oricine cu marfă bună, pe lângă prețuri ieftine, serviciu solid și avantajos

## LUMINI de ceară și stearină

pentru biserici, înmormântări, pomeni și parastase

Săpun pentru spălarea albiturilor și pentru toaletă etc.

Fabrica de săpun și lumini mânăta cu abur a lui

Meltzer în Sibiu

înființată la 1848

Prăvălie și magazin în strada Gușteriței

Filiale: Piața mică și strada Cisnădiei

Revânzătorii primesc rabat mare. — La cumpărări mai mari se fac și altor persoane cele mai moderate prețuri. Oferte și prețuri-curențe se trimit la cerere gratis și franco.

1533

## Pastă de dinți

# KALODONT

apă de gură



# Dentist Virgil Muntean

SIBIU  
Str. Urezului (Reisbergasse) 17  
Pune dinți  
In cauciuc și de aur cu  
prețuri moderate

## Casă de vânzare

din mână liberă și scutită de dare pe 15 ani, se află în Sibiu, strada Verzelor (Krautgasse) Nr. 26. Doritorii să se adreseze la îngrijitorul caselor din Strada Cisnădiei Nr. 7.

## Moșie de vânzare.

In comuna Răvășel (Rovás, Rosch), să vinde din mână liberă o casă de cărămidă, zidită cam de 9 ani, la poziție foarte bună. Casa are 3 încăperi și pivniță, apoi cură, grajd, toate acoperite cu țigle, curte, grădină, iar la hotar 10 lugăre pământ arător fără nici o greutate ori datorie. Coicd au dorință de a reflecta să se adreseze la văduva Ana Brezal Nr. 9 în Răvășel (Rovas u. p. Mártonfalva, Nagyküküllő megye).

## Nu uita

stimate cetitor, — la comande sau tot felul de alte cumpărări făcute în urma unui inserat cetit în foaia noastră, — a aminti și spune, că despre lucrurile comandate sau cumpărate ai cetit în inseratul din „Foala Poporului”. Prin aceasta contribui și D-Ta la răspândirea și lămurirea folii noastre, iar pe altă parte voi fi servit de grabă, fără ca aceasta să te coste ceva mai mult.

## Un contabil

mai în etate, dar necesătorit, se caută pentru un birou comercial. A se adresa la C. Ivan în Pitești, România. 1590

## Uimitor de ieftin!

710 buc. pentru numai cor. 375.

Un orologiu aurit minunat precizie „Anker” cu umbletul de 36 oare pe lângă garanția de 8 ani împreună cu lanț frumoș, o cravată de mătase pentru domni, un sac masiv de cravată, care nu se rupe, 3 bucăți batiste fine, un inel pentru domni cu piatră cumpărită imitată, un apăsător pentru țigări din spumă de masă imitată, o oglindă minunată de burunar pentru toaletă, un aparat pentru fotografiat la moment, un scobitor de dinți fin conștituit din 4 părți, broșă pentru dame „Nouitate” o pereche de bumbi de manșete din aut double „Ideal” cu închizătoare patentată, un album minunat cu chipurile cele mai frumoase ale universului pentru cari fiecare trebuie să aibă interese, un colar minunat pentru dame din mărgelă orientale, cari nu se sparg, 29 obiecte fine pentru corespondență și încă 610 obiecte necesare pentru casă, toate laolaltă împreună cu orologiu, care singur valorează banii aceștia, costă numai cor 375. Trimiterea se face cu rambursă prin Export-Haus „LOUVRE” 1575

F. Windisch, Krakau Nr. M/28  
sureucCetianNB. ca

## Renumé universal

are simțul de bunămădărități „Sirena”, 14 cor. un american dublu, unii-românii de minge 25 de cor. Prin cumpărarea acestui produsului din acest inserat, vă aflați singuri în posesia a 100 obiecte pentru gospodăria de toamnă de 4 cor. 50 bani și ovet alina, care poartă un banner pentru distracție, costă 100 cor. Pentru inseratul regulat garanția 8 ani. 1 bucată 4 cor. 20 bani, 1 bucată 9 cor. 10 bani. Mai departe oferim un sac Giletta, de un pret pentru burușar, cu 3 cor 20 bani. La scrisorile care se adresează în cinstea un lung slogan scris în o scrisorile ruse. Scribitorii și peronajii sunt în limba franceză. Trimiterea se face prin 1944

5. KOHANE. export de cizme  
Krakau. Schanzenstrasse Nr. 13

## Mașină de împlătit

mănată cu motor de benzin, 4 puteri de cai, totul în stare bună, se află de vânzare pe lângă un preț foarte moderat la Ioan Fulea în Răhău Nr. 365 (Rehó, u. p. Szászsebes). 1463

## Oleiu

din simburii de bostan, curat, pe lângă garanție, pentru mâncările de post. La dorință trimite de probă  
Lengyel Sándor & Comp.,  
Pankota. 1617

## Medicii

declară ca cel mai bun mijloc contra tusei

# Kaiser Caramelle pectorale

cu cel „3 brazi”.

Milioane de persoane le folosesc contra

# TUSEI

răgușelei, catarului, flegmei, catarului bronchial și de gât.

6100 atestate dela medicii privați, întărite prin notariul public garantează succesul sigur.

Bomboane foarte bune și gustoase  
1 pachet 20 și 40 bani, 1 doză 60 bani, se capătă în toate farmaciile și în cele mai multe drogerii și unde se află placcatele. 1646

## CASSA DE PĂSTRARE (REUNIUNE) ÎN SĂLIȘTE

# AVIZ

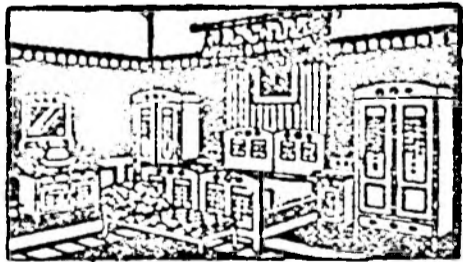
Cassa de păstrare (reuniune) în Săliște primește depunerii spre fructificare cu **5 și 5 1/2%** după mărimea sumei și termenul de abdicere. Darea de interese o plătește Institutul. .... Direcțiunea

# MOBILE

lucrate solid și conștientios ...

## EMIL PETRUȚIU

Fabrică de mobilă  
SIBIU — NAGYSZEBEN, str. Sărli 37



Atelier propriu de tapiserie  
Se lucrează după planuri artistice

Specializat în:  
mobile de tot felul pentru liniși sau căsătorii, mobilări de hoteluri, vile, instituta, cafenele și restaurațiuni

— Telefon Nr. 47 —  
cu legătură la com. Intreg

# KARL TITZ, pânzar în SIBIU,

Rollgasse 4 — Poarta Ocnii

primește spre executare toate lucrările cari aparțin în branșa țesutului precum:

acoperitoare pe mese, ștergere, servete, covoare pe pat

Șurțe din diferite materii colorate și învârgate, precum și din pânză.

Serviciu conștientios și repede! — Prețuri solide!

# Călbeaza

la oi, capre, porci și vite mari

(boi și vaci), se vindecă numai prin medicina probată a aptecarului **SIMON ONICIU** din **ABRUD** (Abrudbánya)

O doză (porțle) pentru o oale costă 60 fileri.  
O doză (porțle) pentru vite mari, 3 coronne.

Onor. public e rugat, ca dintr-o comună să se unescă mai mulți la comanda, căci plata poștel le vine așa mai ieftin. La comande peste 100 corone jumătate din preț să se trimită înainte. Comande de probă nu se trimit mai puțin decât pentru zece oi. Comandele să pot face numai dela: **SIMON ONICIU, aptecar în ABRUD (Abrudbánya).**

### Câteva din multele scrisori de mulțumită

„Medicina comandată dela DV. în contra călbezi pentru 60 oi din comuna Moneșfalva, u. p. Nagyszeben, a avut efectul cel mai bun și admirabil, așa că de acum înainte suntem siguri, că din cauza acestui merit năpronic nu vom mai alege la cap de lemn, cum au alege mulți până acum. Expunându-ne mulțumită din toată inima pentru această înălțare, recomandăm cu toată căldura acest leac celorlalte ocupări oierilor. — Cămină: Matel Flore, com. Dragan Petre m. p.

„Făcând medicina contra călbezi, ce am adus dela D-ta ne-a folosit, scăpându-ne de mari pagube, ce am fi avut în oi, cu buruș ne-am hotărât să îți scriem și D-tale, că toate oile ni s-au vindecat deplin. Căutând într-o oale țară, nu am aflat nici un fir de călbează viu. Toată călbeaza a fost moartă. Îndată ce le-am dat leacurile, au început să se curaje de călbează. Am căutat și în baliga oilor și am văzut fire de călbează moartă cu grămada. Acum sunt sănatoase, mândre bine și grațe ca porcii. Teji căți am comandat leacuri dela D-ta, ne-am scăpat oile dela peire. Îți suntem foarte mulțumitori. Dumnezeu să te trăiască D-le aptecar, că ne-ai făcut un mare bine cu leacurile D-tale de călbează. Pe mulți mântui dela sărăcie. Sfatuim pe toți căți au oi cu călbează, că dacă voiesc să le aibă și la vară, ori mai bine ris, dacă voiesc să nu păgubească cu ele, negești să comande dela D-ta leacuri de călbează”. — Găureni, 15 Febr. 1914. Dumitru Băclău m. p. Petru Lupșa m. p. George Florea m. p. Petru Pălcău m. p. proprietari.

„Medicina comandată dela D-ta a avut rezultat bun la vitele de Schweitz; au și fșat în pace și ele încep a să intrămă, le-au folosit minunat, să trăiești la mulți ani și Vă doresc, ca Dumnezeu să Vă ajute a pregăti medicinile comandate, bine și degrabă”. — Vasile Pop m. p., din Ragla.

„Când le-am spus mai întâi proprietarilor de oi din comuna mea, că s'a aflat leac de călbează, au început a mă lua în râs toți, că nu mai cutesam a mă merge în vre-o crămă și pe drumuri, că tot de mine vorbeau. După ce au cercat și alții, mergeam a sală prietere oameni și toți să rugau de mine să le dau pentru o oale, două și mai multe, alții să le fac adresa. Vă rog deci leacuri încă pentru 45 de oi”. Ioan Juga m. p., Nr. 755, din Tilița.

„Am comandat de mustră medicina pentru 20 oi și am dovedit, că e foarte folositoare pentru călbează, am aflat călbeaza moartă. Îți mădă în gura, așa dar mai fac o comandă pentru 150 de oi, aflându-mă bună. — Petru Blajiu, I. Ion m. p. Livezeni.

„Am făcut comanda pentru 100 de oi, aflându-o medicina foarte bună, fiindcă am făcut probă, fiind o oale, din care le-am dat de mustră medicina, am aflat călbeaza moartă toată și epita din Mău pe mău. Vă mulțumesc frumos de medicina”. — Simion Dancu I. George m. p., Livezeni.

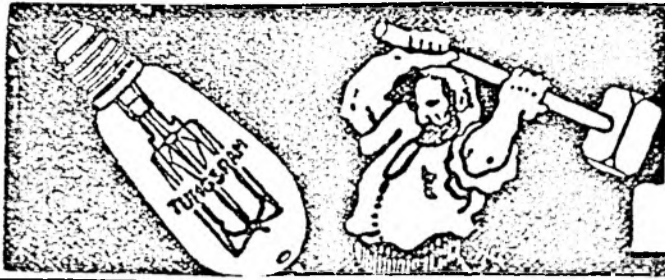
„Am comandat dela D-voastră leacuri pentru 10 oi de probă contra călbezi și le-am aflat de foarte mare înălțare, la care via a Vă mulțumesc frumos pentru acest leac minunat, care are mare efect. Mai trimiteți-mi cât se poate mai curând încă pentru 100 de oi cu rambursă”. — Nicolae Prodan m. p., Poiana-Sibiului.

„Sunt foarte măgulitoare pentru mine șusele proprietarului Cedar Andreu din Meșterhara despre invenția de mare importanță, aflată de D-voastră, contra călbezi. S'a dovedit de mult promițătoare pentru ajungerea scopului. Astfel stând lucrurile, sunt aplicat a introduce medicina D-voastră pe domeniul baronului Kemény Kálmán din Marosvécs și a o introduce pentru vitele bolnave. Vă rog deci a-mi trimite pentru scutirea călbezi medicina pentru 200 porci, 50 vite mari, 70 vite tinere până la 2 ani și 20 vite în etate de 2 și 3 ani”. Magyary Károly m. p. directorul domeniului baron Kemény. (Traducere din ungurește.)

„Fără să ai în comuna noastră s'au mântuit 150 de oi de peire și 10 cameri de sărăcie în aceste zile de grea crădă financiară. Îmi exprim admirația față de invenția D-voastră, care va face, că în viitor oile vor muri numai de bătrâne. Să trăiești la mulți ani în folosul economilor oieri”. Simeon Nechita m. p. Seciul de jos (comitatul Scluc-Debău).

„Lucrend cu medicina precum me-ai scris, m'am convins pe deplin, că sunt foarte bune gălugele și au mare efect de curărire, ceace pot să-ți dovedesc cu jurământ înaintea lui Dumnezeu și cu cât pot le dau ștat oamenilor să nu li să prăpătescă oile”. Ion Ivașcu m. p., Valea mare. 1563





Nu întrebuințați alta, decât numai para cu drot original provăzută cu inscripția

# „TUNGSTRAM“

Atențiune la falsificării!

Fabricațiunea dela: Vereinigte Glühlampen- u. Elektriziäts-A. G., Ujpest 4.

## Gulliver

**călcăiu de cauciuc**  
de primul rang  
**pegele călcăie- tor de cauciuc**



**Enorm de ieftin fiindcă e făcut din cauciuc**



numai atunci au  
toare mare, dacă să  
răspândesc peți-  
tindenea, în toate  
tările, în toate cer-  
curile sociale. Pen-  
tru acest scop se  
oferă îndeeșe în-  
scora în FOAIA  
POPORULUI.  
Informații să dau  
și comanda să pri-  
mesc în adminis-  
trația FOAIA PO-  
PORULUI.

Inseratele

**I 500 Coroane I**  
plătesc D-Tale dacă

### „Ria-Balsam“-ul

meu nu nimicește în timp de 3 zile, fără durere rădăcinile ochilor de găină, neșel și pielea vântoasă. Prețul unei tigăi cu cartea de garanție alăturată 1 Coronă, 3 tigăi cor. 250.

KEMÉNY, Kaschau (Kassa) Ungaria  
I. Postfach 12 1288. 1299

## Atențiune!

**50.000** părechi de ghetă I  
**4** părechi de ghetă  
numai **Cor. 7-90**

Din cauză că mai multe fabrici mari au încetat plățile, am fost îndușt a cheltui o mare cantitate de ghetă adănc sub prețul de fabricare. Deci au vând fierăria 2 părechi ghetă cu șinoare, pentru domni și 2 părechi pentru dame, de piele brună sau neagră, galoșă, cu talpă bătută cu cuie, foarte eleg. fașonul cel mai nou, mărirea conform numărului. Toate 4 părechile costă numai K7.90 Trimiterea per rambursă.

### S. Lustig, export de ghetă

Neu-Saudez, 54 p, Austria  
Schimbu o almit san banii retur

## Ceapă

alu, morcov, pătrânjel, hrean, rădăcină de hrean și sămânță de ceapă calitate curată de makă precum și sămânță lungă de pătrânjel, albe, ambele de toamnă, asupra curățenii și puterii germinului examinat și plombat de stațiunea cealei de sămânță mag. ung. Sămânța de ceapă 82-84 procente puterea germinului și 29 procente curat, sămânța de pătrânjel 84 procente puterea germinului și 97 procente curat, mai departe ceapa de sădit rotundă și lungă se poate căpăți pe lângă prețurile cele mai ieftine de zi.

De probă să trimită franco pe postă.  
5 kgr. sămânță de ceapă K 15.-  
5 „ sămânță de pătrânjel „ 8.-  
5 „ alu „ 5.-  
5 „ ceapă de sădit „ 4.00  
5 „ hrean „ 5.-  
5 „ rădăcină de hrean „ 6.-

MANDL ZSIGMOND, Munkó.

## Banca generală de asigurare mutuală „Transsylvania“

asociație cu garanție limitată în Sibiu (Nagyazoben) recomandă încheierea de

**asigurări pe viață** în cele mai culante condiții de polițe (pentru învățători confesionali și preoți români avantajii deosebite).

Ca speciale combinații deosebit de favorabile sunt de notat:

Asigurări mixte cu rebonificare garantată de interese de 3% =

Asigurări simple și mixte cu participare de 40% la câștig. Asigurări mixte cu solvirea necondiționat de două ori a capif.

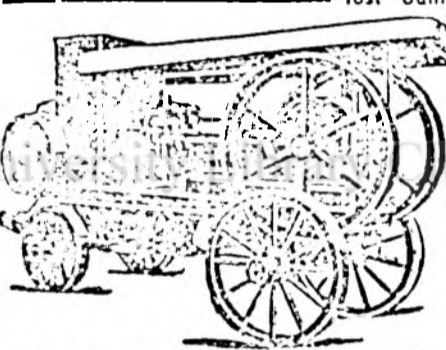
**Asigurări de foc** densemeni cu premii foarte ieftine!

Dela fondarea „Transylvaniei“, sau plătit prin acest înaltut:

Capitale asigurate pe viață . . . . . K	5.458.689.43
Pagube de incendiu . . . . .	5.458.645.67
In total a fost la Transsyl- ( aslg. pe viață	11.740.710.—
vania la 31 Dec. 1912 ( aslg. de foc	133.067.241.—
Capital de fondare și rezerve . . . . .	2.803.400.—

Informațiuni și prospecte să dau în orice moment gratuit la Direcțiune și la toate agenturile. Persoane pricepute în afaceri de asigurare (achiziitori) cari au legături bune la oraș și în provincie, să primesc la serviciu totdeauna în cele mai favorabile condițiuni.

## Societatea pe acții și fabrică de motoare cu gaz în Dresden. HILLE



Cea mai veche și mai mare fabrică specială din Germania de motoare de tot felul și de instalațiuni cu gaz aspirator. Reprezentant general: **Kálmár Ernő, inginer**, Budapest VI. Podmaniczky-utca 4 N. Telefon 22 76. Motoare: cu benzina, petrol, ulei crud, gaz de pământ, sist. Diesel, cu gaz aspirator în toate mărimile.

## Jumătate cinstit!

La producerea de materii din atelierul meu, cad zilnic mari părți de resturi, pe cari pentru a le mijloc depărtarea lor din cale, sunt silit a le vinde cu orice preț, anume:

**40—45 metri resturi pentru 18 cor.**

- Resturile constau din:
  - Diverse materii de haino**, în colorii moderne.
  - Așternuturi pentru patuși**, calitatea I, în colorii pistrițe, învârgate, roșii, lila sau albastre.
  - Pânză de în albă** pentru premețele și albături de pat.
  - Oxford** (un fel de pânză de bumbac) pentru cămeși bărbătești, calitate de strapătă.
  - Barchote și flanelo** pentru gurto și haine.
- Aceste resturi sunt curate, se pot spăla și sunt fără defecte; ele au lungimea de 4—12 metri și pentru aceasta fiecare bucată este de cel mai mare folos. Cea mai mică cumpărare este 1 pachet de 40—45 metri și se face pe lângă rambursă. — Mustre din acestea resturi nu se trimit, dar în schimb, la caz de neconveniență, să retrimite banii. 1520

**S. STEIN, Leinen-Weberei, NACHOD, (Böhmen)**

Ali van!

La fusă, răgușeli și flegmă ajută repede și sigur

### Pastilele de piept Egger

care au un gust excelent și nu vobotează pofța de mâncare.

De carton: 1 și 2 coroane  
Carton de probă: 50 fil.

De vândut în fiecare farmacie și drogerie

Trănescă!

Trebuie să mă laice la această fusă sfârșită.

Fabrica: **A. EGGER și FIUL** Pastilele de piept ale lui Egger s'ia scapă repede.

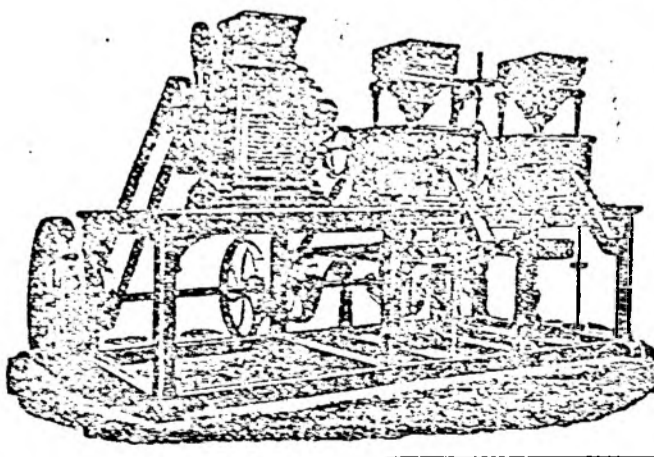
De căpătat: în Sibiu în farmacii: Guido Fabritius, Carol Mörcher, T. C. Metzler, Carol Müller, Eugen Rummer, Carol Pissel, Albert Zink.  
în SEBEȘUL-SĂSESC: în farmacii: Stefan Heitz, I. C. Reichard și Walter Metz.

## SAM. WAGNER, Prima turnătorie de fier Sibiană, mare fabrică de mașini agricole și industriale, atelier de mori și mare prăvălie de fier Sibiu-Nagyazoben, Târgul fânului Nr. 1

### Atențiune!

Deritorii de-ași procură mori, cilindre pentru asortat făină, pietrii de mori de orice calitate, tot soiul de mașini și unelte agricole, mașini de lână, piua pentru abale (postav) tot soiul de motoare dela cel mai mic și până la cel mai mare, cu un cuvânt tot soiul de mașini precum și Traverse, Cement, Trestie, Chei pentru ziduri, toate fierăriile trebuincioase la clădiri (edificări).

La bogată și bine asortată sa prăvălie de fier se găsește toate sculele pentru mese-riși fierari, tâmplari, dulgheri etc., cu



prețurile cele mai moderate și condițiuni foarte avantajoase.

Cine are lipsă de ceva din aceste specificate obiecte, să nu cumpere dintr'alt loc până nu se va informă în prima linie la marele fabricant Wagner, atât despre calitatea acelu obiect, cât și despre prețuri și condițiuni.

Acesta e cel mai bun izvor de procurat marfă de primul rang și în comparație foarte ieftin.

Nu Vă lăsați seduși de agenți, mergeți sau scrieți în persoană la sus numita firmă.

Cataloge se trimit gratis și franco.

**VERDE** e cea mai nouă științifică lucrare

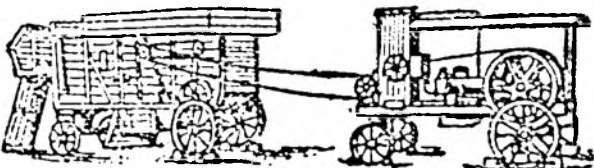
**Cremă pentru mâini și față**  
și cea mai bună mijloc de igienă a timpului prezent.

Tuba 80 fileri De vânzare în tot loc. Doza cor. 1-60

**AGRICOLA** întreprindere de mașini agricole și motoare

BUDAPEST, V., Kóráll-utca 9

Ce e bun e și ieftin!



Ce e bun e și ieftin!

**Motoare** de ulei brut original svedez și original Diesel pentru instalațiuni de mori și pentru alte scopuri industriale.

**Motoare** de benzin și ulei brut pentru garnituri de fierat, cari funcționează în toată țara spre deplină îndestulare a cumpărătorilor.

Se află pururea în depozit.

Prețuri moderate. — Condițiunile cele mai favorabile de solvire în rate pe mai mulți ani. — Catalog de prețuri și desluciri de specialitate se dau la cerere gratuit și franco.

Correspondență românească.

**Ingrădituri** nimitor de ieftine! Invențione senzatională

Nenumărate scrisori de recunoștință dovedesc superioritatea neîntrecută a

**„HUNGARIA“**

Să fabrică numai din sârmă sulfată cu zinc. Prețul per metru cvadrat 32 f și mai sus. Ea poate procura la singurul fabricant:

Alexandru Haldekker  
fabrică de sârmă, de îngăditură din împletituri și de grații  
Budapesta VIII, Üllői út 48-84

Manuscris foarte ușor!

**Bioglobin**

Bentură excelentă și cu gust bun care produce sânge. Recomandă de medici contra boalei de anemie, lipsă de sânge, nervozitate, reconvalență. Influențează producerea sângelui, întărind mușchii și nervii, dă apetit fără a avea ceva urmă neplăcută asupra stomacului sau la dinți.

Prețul unei sticle mari Cor. 3-50, una mică Cor. 2. Se capătă în toate apotecile.

Depozitul principal la:  
**GUIDO FABRITIUS,**  
apotecar în Sibiu.

**Ludovic Ferencz**  
croitor de bărbași  
SIBIU, strada Cisnădiei Nr. 12  
recomandă p. t. publicului cele mai noue stoffe de toamnă și iarnă în mare asortiment.

**Noutățile**  
sosite chiar acum, pentru haine de bărbași stoffe englezești, francezești și indigene, din cari se execută după măsură cele mai moderne vestimente precum: Sacko, Jaquette și haine de salon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită noutățile de stoffe pentru pardieluri și „Anglam“, cari se află totdeauna în depozit bogat.

Asupra reverențelor confecționate în atelierul meu. Imi permit a atrage deosebită atențiune a On. domni preoți și teologi absolvenți. — În cazuri de urgență confecționez un rând complet de haine în timp de 24 ore. — Uniforme pentru voluntari, cum și tot felul de articli de uniformă, după prescripție croitoră cea mai nouă.

**Resturi de Esprit Rochii de dame din Loden**

1. Ingresivă: Waporennergung  
**JOSEF MASIK**  
in Págeritz, Károlyi (Austria)

Capital social Coroane 1,200.000.  
Telefon Nr. 188 Postparcassa ung. 29.349

**Banca generală de asigurare**  
societate pe acții în Sibiu — Nagyszeben

este prima bancă de asigurare românească, înființată de institutele financiare (băncile) române din Transilvania și Ungaria.

Prezidentul direcțiunii: **PARTENIU COSMA**  
directorul executiv al „Albinei“ și prezidentul „Solidarității“

**Banca generală de asigurare**  
face tot felul de asigurări, ca asigurări contra focului și asigurări asupra vieții în toate combinațiunile. Mai departe mijlocește: asigurări contra spargerilor, contra accidentelor și contra grindinei. Toate aceste asigurări BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE le face în condițiile cele mai favorabile. Asigurările să pot face prin orice bancă românească, precum și la agenții și bărbaii de încredere ai societății — Prospecte, tarife și informațiuni să dau gratis și imediat

Persoanele cunoscute ca acvizitori buni și cu legături — pot fi primite oricând în serviciul societății

**BANCA GENERALĂ DE ASIGURARE**  
dă informațiuni gratuite în orice afaceri de asigurare fără deosebire că aceste afaceri sunt făcute la ea sau la altă societate de asigurare. Cei interesați să se adreseze cu încredere la:

**Banca generală de asigurare**  
Sibiu-Nagyszeben — Edificiul „ALBINA“

Depozit bogat sortat!

**A. Henrich & W. Müller**  
Prima fabrică de piele sibiană  
Sibiu, Bachgasse Nr. 3—5,

și recomandă fabricatele lor precum: tălpi pentru opinel din piei întregi de boi și bivoli, Vaches-Croupions și tălpi de bivoli cu margini și fără margini în diferite cusături.

Mai departe se află în depozitul fabricii un mare asortiment în Părcehi de opinel tălate pentru femei, bărbați și copii. Brandsohlkapsen și diferite bucăți de tălpi călute. Piel de vacă de vachă, lucii sau și în pregătirea lor Pielinguri de vachă, Kapse de vachă, Piel de vițel de vachă,

Piel crepate de vachă, Boxpittlinge, Mastboxe, Roxenul, Chevreux în diferite fărbi și fabricate. Piel de oale în fărbi diverse. Căptușeli de oale. Asortiment bogat în toate necesitățile aparținătoare pantofăritului și cismăritului și în calapoade.

**Călcăie de gumă.**

Diversele lucruri, creme și mijloace pentru conservarea ghetelor. În despărțământul nostru propriu să pregătesc, la dorință și după măsură, toate părțile de sus la ghetă (fețe) prompt și pe lângă prețurile cele mai ieftine.

Prețuri solide! Fabricate proprii!

**Serviciu conștient exact!**

„Compagnie Generale Transatlantique“

**Linia Franceză** Linie regulată directă de vapoare repezi =

**Havre—Newyork și Canada**  
preste Basel (Elveția) și Paris

Cancelaria: BUDAPEST, VII, Baros-tér 15

La comanda dela orice firme, despre care ai aflat din Foaie, să amintești totdeauna, că ai cetii inseratul respectiv în „Foaia Poporului“ ca astfel să fii servit bine, grabnic și ieftin